

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ

ЗАЙЦЕВА АННА СЕРГІЇВНА

УДК 658.14:330.341.1:330.322

**УПРАВЛІННЯ ТРАНСПАРЕНТНІСТЮ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КОНВЕРГЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

РЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Харків - 2024

Дисертацією є рукопис.

Робота виконана на кафедрі економіки та менеджменту Української інженерно-педагогічної академії Міністерства освіти і науки України.

Науковий консультант - доктор економічних наук, професор
Прохорова Вікторія Володимирівна,
Українська інженерно-педагогічна академія,
завідувач кафедри економіки та менеджменту.

Опоненти: доктор економічних наук, професор
Ареф'єва Олена Володимирівна,
Національний авіаційний університет, завідувач
кафедри економіки повітряного транспорту;

доктор економічних наук, професор
Лепейко Тетяна Іванівна,
Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця, завідувач кафедри
менеджменту та бізнесу;

доктор економічних наук, професор
Шкуренко Ольга Володимирівна,
Державний університет інфраструктури та
технологій, професор кафедри бізнес-логістики та
транспортних технологій.

Захист відбудеться «05» липня 2024 р. о 13⁰⁰ годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 64.108.05 в Українській інженерно-педагогічній академії за адресою: 61003, м. Харків, вул. Університетська, 16.

З дисертацією можна ознайомитись у бібліотеці Української інженерно-педагогічної академії за адресою: 61003, м. Харків, вул. Університетська, 16 та на сайті: <https://science.uipa.edu.ua/zaxist-disertacij-2>.

Автореферат розісланий «05» червня 2024 р.

Учений секретар
спеціалізованої вченої ради,
к. е. н., доц.

Ю. Є. Безугла

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. В умовах гетерогенності економічних ресурсів та мультифакторності економічних процесів інституційна динаміка трансформаційного спаду національної економіки полягатиме в інституційній інерції та еволюції, що визначатиме стратегічну узгодженість подальшого розвитку вітчизняних промислових підприємств, виходячи з особливостей національної економіки, держави та суспільної свідомості. Це зумовлює формування нового типу бізнес-моделей та корегування економічної політики на мезо- та мікрорівнях, що суттєво змінює, практичні аспекти управління в сучасному геополітичному середовищі, розуміння майбутньої економічної архітектури та естетики як екзистенційної необхідності, що спричиняє необхідність постійного консолідованого пошуку креативних інструментів та механізмів, які забезпечать досягнення та підтримку оптимального рівня транспарентності розвитку підприємств.

Сценарії реалізації стратегічного розвитку в короткострокових та довгострокових перспективах впливатимуть на фрагментацію прямих іноземних інвестицій як стратегічної умови формування нової економічної ринкової моделі. Це є вихідним параметром виміру активності інвестиційних процесів підприємств в умовах конвергенції домінуючих форм інвестиційного капіталу в розрізі розвитку соціально-економічних систем.

Це зумовлює формування контрастного за своїми рефлексіями бізнес-середовища, конфігурація якого вибудовується на збалансованості граничних станів форм регресу та прогресу як інтегральних характеристик розвитку підприємств, що потребує забезпечення його транспарентності, обґрунтування векторіальної направленості змін на основі їх кореляції з іншими домінантами конвергентних впливів та зовнішнім середовищем. Це доводить економічну доцільність методологічного цільового поєднання та ідеологічну спрямованість моделей та методів оцінювання розвитку підприємств за умов досягнення транспарентності, інтерпретація результатів застосування яких дозволяє забезпечити синергетичну взаємодію елементів в системі ефективних управлінських впливів, що сприяють перетворенню новацій на інновації для збереження і примноження економічного потенціалу підприємств.

Конвергенція інвестиційних процесів в системі інноваційного розвитку підприємств як суб'єктів національної економіки в умовах глобалізації технологічних та економічних зв'язків вимагає структурно-функціональної деталізації генеральних цілей, конкретизації заходів з використанням інструментів тактичного та стратегічного моделювання, підходів до інтерпретації синергії дифузії результатів конвергенції інвестиційних процесів. Аналітичні конструкції та теорії, засновані на різних методологічних передумовах, актуалізують параметричні ознаки та побудову архітектоники всебічної транспарентності розвитку підприємств.

Дослідженню окремих аспектів теоретико-методологічного характеру управління транспарентністю розвитку підприємств приділяли увагу такі вчені-

економісти, як: Богатирьов І., Бурмака М., Верхоглядова Н., Войтко С., Гораль Л., Кириченко О., Кононова І., Кулинич Ю., Лепейко Т., Передерієнко Н., Прийма Л., Рудніченко Є., Ткаченко А., Шкуренко О. та інші.

Значна кількість публікацій присвячена вивченню сутності, видів, форм і особливостей формування та реалізації інвестиційних процесів, що підтверджено працями таких учених-економістів: Акуленко В., Бушовська Л., Войнаренко М., Волощук Л., Єпіфанова І., Кірсанова В., Кожушко Л., Король С., Крамаренко К., Кривов'язюк І., Отливанська Г., Паньков О., Феєр О., Філіппова С. та інші.

Конвергенцію як соціально-економічний феномен, її властивості та характеристики досліджено в наукових працях таких учених-економістів, як: Ареф'єва О., Бенівська Л., Бойко А., Вожняк М., Гур'янова Л., Гусєва О., Дорош М., Жовтанецький В., Заблоцький Б., Кизенко О., Колещук О., Лук'яненко Д., Мушнікова С., Прохорова В. та інші.

Проте, незважаючи на зацікавленість багатьох науковців, цілісність предметної площини управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів актуалізує наукове дослідження. Необхідність дослідження наявних і розроблення нових теоретико-методичних, методологічних і науково-практичних положень зумовила актуальність теми дисертації, визначила її логіко-структурну побудову, предмет, об'єкт, основну мету і завдання дисертаційної роботи.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Напрямок дисертації відповідає тематиці науково-дослідних робіт Української інженерно-педагогічної академії, зокрема науково-дослідним темам: «Трансформаційні процеси соціально-економічних систем в умовах невизначеності» (номер державної реєстрації: 0123U103888); «Управління розвитком бізнес-структур в умовах макроекономічної нестабільності» (номер державної реєстрації: 0123U103889) та тематиці науково-дослідних робіт Національного університету «Львівська політехніка», зокрема науково-дослідним темам: «Теоретичні та прикладні засади трансферу та комерціалізації результатів науково-технічних робіт у системах стратегічного розвитку суб'єктів господарювання» (номер державної реєстрації: 0123U102351); «Формування та використання економічного потенціалу підприємств, галузей та регіону в умовах інноваційної трансформації та сталого розвитку» (номер державної реєстрації: 0123U102353); «Формування конкурентоспроможного потенціалу розвитку підприємств в стратегічному періоді» (номер державної реєстрації: 0123U102349); «Моделювання систем взаємодії суб'єктів біхевіористичної економіки в умовах цифровізації» (номер державної реєстрації: 0123U102352).

Мета і завдання дослідження. Метою дисертації є розроблення і наукове обґрунтування теоретико-методологічних та науково-практичних положень щодо управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Для досягнення мети дисертаційного дослідження розв'язано такі завдання:

- сформовано теоретико-методичний базис дослідження управління як основу сучасної парадигми управління розвитком та генезису конвергенції соціально-економічних процесів;

- розроблено методологію управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів;

- обґрунтовано науково-практичний підхід до побудови конфігурації бізнес-ідеології новаторського типу в управлінні розвитком підприємств на основі процесного підходу;

- сформовано методичний підхід до оцінювання рівня транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища в системі забезпечення транспарентності;

- обґрунтовано науково-методичні основи розроблення структурно-функціональної моделі інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності та діагностику рівня розвитку промислових підприємств як ступеня реалізації потенціалу;

- запропоновано науково-практичний підхід до формування управлінських рішень щодо активізації інвестиційних позицій підприємств на основі соціально-економічного підходу до вимірювання рівня транспарентності їхнього розвитку;

- обґрунтовано методику раціоналізації структури джерел інвестиційної активності промислових підприємств за допомогою причинно-фрактального методу;

- розроблено методику формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків;

- сформовано стратегію управління транспарентністю розвитку промислових підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на основі побудови кластерних полівекторних моделей;

- розроблено та запропоновано механізм управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на синектично-компенсаторній основі;

- розвинуто концептуальні положення управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів у межах архітекtonіки всебічної транспарентності розвитку підприємств на основі ієрархічно-управлінських технологій досягнення імерсивного результату;

- систематизовано теоретико-методичні та науково-прикладні аспекти процесу бліцмасштабування в стратегічній конфігурації управління транспарентністю розвитку підприємств на основі цифрової когерентності;

- запропоновано методику визначення синергії управлінських ефектів забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку промислових підприємств на основі економетричних моделей тестування наявності β -конвергенції.

Об'єктом дослідження є процес управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методичних, методологічних, науково-прикладних положень управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в дисертаційній роботі мети та розв'язання зазначених завдань було використано такі загальнонаукові, філософські й економічні методи дослідження: *методи структурно-логічного аналізу* – для побудови логіки та структури дослідження; *методи теоретичного узагальнення* – для формування теоретико-методичного базису дослідження; *абстрактно-логічний метод* – для обґрунтування гносеологічного базису теорії управління транспарентністю розвитку підприємств й уточнення сучасної парадигми управління розвитком підприємств; *методи теоретичного узагальнення, системного та історико-економічного аналізу* – для критичного аналізу моделей розвитку промислових підприємств; *історичний та діалектичний методи, методи логічного сходження від абстрактного до конкретного* – при відображенні процесу консолідації освітньо-наукових технологій як імперативу забезпечення транспарентності розвитку підприємств; *системний підхід, методи аналізу і синтезу, дедукції* – для реалізації управлінських підходів щодо дослідження питань управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; *композиційний аналіз* – для формування методологічних засад системи управління транспарентністю розвитку підприємств та побудови конфігурації бізнес-ідеології новаторського типу; *багатовимірний статистичний аналіз* – для виявлення ретроспективних і перспективних тенденцій рівня транспарентності розвитку підприємств; *таксономічного та індексного методів* – для розрахунку інтегральних показників транспарентності розвитку промислових підприємств; *фінансово-економічного і статистичного аналізу* – для визначення аналітичних змін інтегральних показників; *методу експертних оцінок* – при оцінюванні рівня розвитку промислових підприємств за фазами їх життєвого циклу; *функцій бажаності Харрінгтона* – для оцінювання внутрішньої збалансованості та узгодженості показників транспарентності розвитку підприємств; *метод групування* – для групування значень інтегральних та параметричних коефіцієнтів; *причинно-фрактальні методи* – для оцінки рівня інвестиційної активності промислових підприємств; *економіко-математичного моделювання* – для опису конвергентної поведінки; *методи кластерного, сценарного і дисперсійного аналізу* – для генерування стратегічних управлінських рішень щодо управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; *метод аналітичного ізоваріаційного вирівнювання* – для побудови ізоваріаційної моделі оптимального вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення з урахуванням комплаєнс-ризиків; *системно-структурний аналіз* – для формування методологічних засад розроблення механізму управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; *когнітивне моделювання* – для генерації та перевірки гіпотез щодо системи управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; *каузальний метод* – при дослідженні

системи чинників, які впливають на рівень прозорості розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів; *методи аналізу та синтезу* – для обґрунтування концепції управління; *просторові економетричні моделі* – для моделювання синергії управлінських ефектів щодо прозорості розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції.

Вихідну *інформаційну базу* дослідження склали законодавчі та нормативні акти України, наукові публікації провідних вітчизняних учених, статистичні дані звітності промислових підприємств України, ресурси інтернету.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в обґрунтуванні теоретико-методичних, методологічних і науково-практичних засад управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. Найбільш важливі результати дослідження, що містять елементи наукової новизни, полягають у такому:

уперше:

розроблено та запропоновано методологію управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, системна мультидисциплінарність якої базується на комплексі взаємопов'язаних принципів і елементів, гармонізації параметрів короткострокової та довгострокової динамічної рівноважної взаємодії та причинно-наслідкових взаємозв'язків між властивостями прозорості розвитку й інвестиційними процесами, що дає можливість концептуального поєднання механізмів оцінювання позитивного ефекту фінансово-інвестиційної активності в просторово-динамічному вимірі, дозволяє прогнозувати нелінійні циклічні процеси й визначати характерні тенденції стратегічних змін поведінкової моделі через призму емерджентності функцій управління, що є базисом для консолідації та формалізації зворотного зв'язку в межах модифікації стратегічних альтернатив управління підприємствами;

розроблено та запропоновано науково-практичний підхід до формування управлінських рішень щодо активізації інвестиційних позицій підприємств, який базується на оцінюванні рангово-агрегованого критерію структурних елементів формального та активного рівня прозорості їх розвитку як вихідного параметру виміру інвестиційної привабливості в умовах конвергенції інвестиційних процесів бізнес-середовища, визначенні варіативності стратегічного домінантного впливу економічної свободи та підприємницької культури на прозорість розвитку підприємств на основі методу аналізу ієрархій, що дозволяє враховувати короткострокові та довгострокові прогнозовані параметри, які перманентно корегуються під впливом змін ідеологічного простору уніфікованого характеру як рефлексивної реакції бізнесу на соціально-економічні реалії;

розроблено та запропоновано механізм управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на синектично-компенсаторній основі, який ґрунтується на системній імплементації економічної ідеології; формується завдяки комплексному відображенню динамічності, варіабельності економічних інтересів і

параметризації дієвого процесу їх балансування в динамічній моделі формування та використання потенціалу підприємств і за наявності потенційно високої якості управлінських рішень порівняно з конкурентами, що забезпечує оптимально-векторальну інтеграцію управлінських впливів, формуючи конкурентну позицію на ринку та стійкий рівень розвитку промислових підприємств в умовах невизначеності зовнішнього контексту;

розроблено та запропоновано методику визначення синергії управлінських ефектів в аспекті досягнення та забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції, що має структурно-мережеву конфігурацію побудови, вузлами якої є характеристики стану транспарентності розвитку та конвергенції інвестиційної активності, а дугами є параметричні еталонні значення β -конвергенції; констатує семантичність кількісних даних шляхом формалізації моделі їх репрезентативності та еталонності для розрахунку ресурсно-стратегічного резерву нівелювання дисбалансів параметрів розвитку, визначаючи змінно-функціональний диференціал ефекту скомбінованості функцій управління розвитком як сукупності всіх бето-наявних когнітивних модусів, що є основою економічної ідентифікації та структуризації синергетичного взаємозв'язку формування цілісності транспарентності розвитку підприємств;

удосконалено:

науково-практичний підхід до побудови конфігурації бізнес-ідеології новаторського типу в управлінні розвитком підприємств на основі процесного підходу, який, на відміну від наявних, формується як цілісна система реакцій, що є відповіддю на виклики перманентних криз сьогодення, змінюючи ціннісно-орієнтовану основу розвитку підприємства, яка здатна впливати на дію обставин різної етіології походження, трансформувати та корегувати сприйняття інформаційно-аналітичного масиву даних, стратегічно визначаючи в просторово-процесному вимірі напрям розвитку процесів та явищ, за умов, що ідеологія має ознаки потужного впливу на кінцевий результат реалізації певного процесу, утворюючи простір ідеологічного впливу, що дозволяє імплементувати інституційне новаторство у філософію управлінського мислення крізь призму процесів дифузії результатів його реалізації та синергії очікуваних ефектів;

методичний підхід до оцінювання рівня транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища, який, на відміну від наявних, базується на визначенні показників індексного характеру та обчисленні їх коефіцієнтів вагомості на основі експертної оцінки, які є найбільш інформативними при оцінюванні транспарентності розвитку, що визначає доцільність розроблення комбінованих сценаріїв з квазіпараметричним економічним ефектом від реалізації управлінських заходів з урахуванням фаз активізації та мультиплікативної залежності ступеня впливу рівня транспарентності розвитку на інвестиційну активність, що дозволяє здійснювати ранню діагностику й уникати кризових явищ шляхом запровадження заходів адаптаційного

характеру для проведення контролю в межах формування системних управлінських стандартів;

науково-методичні основи розроблення структурно-функціональної моделі інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності, яка базується на параметризації показників його діяльності, аналітичному упорядкуванні вертикальних та горизонтальних зв'язків багаторівневої та багатофункціональної системи прийняття управлінських рішень, враховуючи властивості взаємозалежного впливу та встановлюючи критичні точки для найбільш значущих параметрів безпеки індивідуальних траєкторій; синтезує комплексну систему виконання тактичних дій, реалізується на основі одержання інформації від об'єктових локальних фаз життєздатності підприємства, виконує функції розпізнавання та ідентифікації сумісності фаз життєздатності з рівнем розвитку підприємства, що дозволяє промисловим підприємствам досягнути максимально допустимого рівня транспарентності розвитку за умови ефективного формування кластерних полівекторних моделей;

методику формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків, яка, на відміну від наявних, базується на моделюванні еквіваріантних показників програмних рішень реалізації інвестиційних сценаріїв як математичного очікування доходу і ступеня ризику, результатом якого є констатація стану стохастичності та невизначеності, що є кореляцією, пов'язаною з варіативністю оцінки сценаріїв, яка є параметричною ізоваріаційною складовою відхилень позитивного й негативного характеру, основною метою якої є виявлення рефлексивності показників, урахування різних можливих станів зовнішнього ділового середовища та й визначення ймовірності їх настання;

стратегію управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, яка, на відміну від наявних, базується на системі коваріаційних функцій та їх емерджентності, побудова яких призначена для перетворення значень вхідних змінних процесу управління у вихідні коспектральні змінні за допомогою фазової генерації при варіантній ідентифікації параметрів цифрової технології бліцмасштабування в стратегічній конфігурації для досягнення оптимально достатнього рівня транспарентності з використанням ієрархічно-управлінських імерсивних технологій для досягнення конкурентних переваг та реалізації економічної політики компромісів з метою формування нової архітекτονіки всебічної транспарентності розвитку підприємств;

отримали подальший розвиток:

теоретичний базис дослідження, який, на відміну від наявних, ґрунтується на визначенні процесу управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції домінуючих форм інвестиційного капіталу в розрізі розвитку соціально-економічних систем як парадигми управління з використанням інноваційних інструментів та інформаційної підтримки з метою продукування ефективних стратегічних управлінських рішень щодо

концептуального моделювання та удосконалення бізнес-процесів, які стратегічно визначають конкурентні переваги підприємств, забезпечуючи при цьому транспарентність підприємницького бізнес-функціонування в інституціональному середовищі, що враховує соціально-ціннісні зміни, спричинені науково-технічним розвитком для формування та раціонального використання інвестиційного потенціалу;

методика раціоналізації структури джерел інвестиційної активності промислових підприємств за допомогою причинно-фрактального методу, яка, на відміну від наявних, базується на визначенні кількості альтернативних інвестиційних проєктів й очікуваної сукупної стратегічної величини їх чистого прибутку від реалізації; визначенні структурно-діагональної направленості фракталів за різною величиною вимірника структури капіталу промислових підприємств, що дозволяє отримати функції результативності впливу критерію визначення раціонального значення вимірника структури джерел фінансування на загальний рівень інвестиційних можливостей та забезпечити раціональне співвідношення між ризиком та дохідністю в умовах невизначеності фінансових результатів діяльності підприємств, що є основою для побудови ізоваріаційних еліпсів математичного очікування стратегічних доходів та ефективності інвестиційних портфелів промислових підприємств;

концептуальні положення управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, які, на відміну від наявних, ґрунтуються на міжпарадигмальному синтезі знань, передбачають емпіричне вивчення, системну консолідацію конвергентних особливостей функціонування промислових підприємств та методологічне обґрунтування синергії управлінських ефектів в аспекті забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку в парадигмі управління та розвитку як результату консенсусних наукових знань, що визначає стратегічно-релевантні параметри адаптивно-гнучкого механізму трансформації підприємства як економічної системи в умовах глобалізації технологічних й економічних зв'язків;

науково-прикладні аспекти процесу бліцмасштабування в стратегічній конфігурації управління транспарентністю розвитку підприємств на основі цифрової когерентності, які, на відміну від наявних, консолідують інтегроване використання цифрових технологій, стратегічне бачення, технологічну гнучкість та управлінську керованість, формування гнучкої стратегії швидкого впровадження інновацій як реакції на зміни в цифровій індустрії в епоху цифровізації економіки, що забезпечить когерентність між інформаційними технологіями й бізнес-процесами, сумісність систем та інтеграція яких сприяє ефективному обміну даними та ухваленню виважених управлінських рішень для підвищення рівня конкурентоспроможності та стійкості.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що пропозиції та рекомендації, сформульовані як результати дослідження, дозволять промисловим підприємствам досягти високого рівня розвитку, а також можуть бути використані в межах практичних рекомендацій усіма суб'єктами процесу соціально-економічного розвитку. Окремі положення наукової новизни дисертаційної роботи вивчено та використано в практичному аспекті діяльності

Виконавчого комітету Харківської міської ради Харківської області (довідка № 05-68/1643/2-20 від 03.04.2024); Науково-дослідного центру індустріальних проблем розвитку Національної академії наук України (довідка 63-1/01 від 08.04.2024); Харківського регіонального фонду підтримки підприємництва Харківської обласної адміністрації (довідка № 105-5/с від 20.03.2024); Департаменту економіки і міжнародних відносин Харківської обласної державної адміністрації (довідка № 08.01-10/1739 від 30.03.2024); Івано-Франківської обласної ради (довідка № 114/517р/212 від 29.03.2024); ТОВ «ХАРКІВТРАНСМАШПРОЕКТ» (довідка № 027/С-16 від 25.03.2024); ПАТ «Харківський тракторний завод» (довідка № 94/05 від 18.03.2024); ТОВ «С.К.С.М.» (Слобожанський комбінат будівельних матеріалів) (довідка № 82/5 від 19.02.2024); ТОВ «БУРАН ГРУП» (довідка № 05/05-2024 від 29.03.2024); ПП «Фірма БУРАН» (довідка № 06/05-24 від 29.03.2024); ТОВ ВКФ «Електропромремонт» (довідка № 105-13 від 21.02.2024); ТОВ «ІНТЕРМІНЕРАЛБІЛДІНГ» (довідка № 09-315/с від 08.03.2024); ТОВ «АВТОСПЕЦКОМ» (довідка № 35/1-с від 18.03.2024).

Результати дослідження використовуються в Українській інженерно-педагогічній академії під час викладання таких дисциплін: зі спеціальності 073 «Менеджмент» – «Менеджмент організацій», «Управління ризиками», «Антикризовий менеджмент», «Теорія і методологія менеджменту», «Глобальна трансформація системи управління», «Інноваційні методи прийняття управлінських рішень в соціально-економічних системах»; зі спеціальності 051 «Економіка» – «Бізнес-інжиніринг», «Управління ризиками підприємства» (довідка № 106-38-01 від 19.01.2024).

Особистий внесок здобувача. Усі наукові результати, викладені в дисертації, автор отримав особисто. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у дисертації використано лише ті ідеї та положення, які є результатом особистої роботи здобувача. У цій роботі матеріали й висновки кандидатської дисертації автора не використовувалися. Автор особисто розробив наукові положення, висновки та пропозиції, що виносяться на захист. Внесок автора у публікаціях, підготовлених у співавторстві, визначено окремо в списку праць.

Апробація результатів дисертації. Основні результати дослідження, висновки і рекомендації, викладені в дисертації, оприлюднені на 20 науково-практичних конференціях: IOP Conference Series: Earth and Environmental Science (2021), «Технології та інфраструктура транспорту» (м. Харків, 2018); «Інвестиційна привабливість підприємств в контексті дестабілізації бізнес-середовища» (м. Дніпро, 2018); «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика» (м. Харків, 2018); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (м. Дніпро, 2019); «Міжнародна транспортна інфраструктура, індустріальні центри та корпоративна логістика» (м. Харків, 2019); Business Management, Economics and Social Sciences (United Kingdom, 2019); «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» (м. Харків, 2020); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної

економіки» (м. Дніпро, 2020); «Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (м. Дніпро, 2020); «Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі» (м. Полтава, 2021); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (м. Дніпро, 2021); «Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (м. Дніпро, 2021); «Міжнародні економічні відносини: сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс 2022» (м. Харків, 2022); «Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин» (м. Харків, 2022); «Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (м. Дніпро, 2022); «Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки» (м. Дніпро, 2023); «Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти» (м. Дніпро, 2023); «Наукові підсумки 2023 року» (м. Харків, 2023); «Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнесу в умовах економічних збурень» (м. Львів, 2024).

Публікації. Результати дисертації опубліковано у 56 наукових працях, у тому числі: 5 розділів у колективних монографіях, 5 статей у закордонних та вітчизняних виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз Scopus/WoS; 26 статей у наукових фахових виданнях України, 20 публікацій тез доповідей у збірниках за матеріалами конференцій. Загальний обсяг усіх публікацій становить 32,64 ум.-друк. арк., з яких особисто здобувачеві належить 25,81 ум.-друк. арк.

Структура й обсяг роботи. Дисертація складається зі вступу, п'яти розділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи – 604 сторінки. Дисертація містить 48 таблиць, з них 20 займають 31 повну сторінку; 76 рисунків, з них 26 займають 25 повних сторінок; 8 додатків – на 115 сторінках; список використаних джерел з 444 найменувань – на 51 сторінці. Обсяг основного тексту дисертації становить 382 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** на основі теоретичних узагальнень обґрунтовано актуальність теми дисертації, визначено об'єкт і предмет дослідження, його мету й основні завдання, наведено методи дослідження, розкрито новизну і практичне значення одержаних результатів, зазначено форми їх апробації і використання.

У **першому розділі** «Теоретико-методичні основи управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів» розглянуто теорії, концепції фундаментальної науки як основи сучасної парадигми управління розвитком та генезису конвергенції соціально-економічних процесів і систем, визначено інвестиційну політику держави як ідеологічну платформу транспарентності розвитку підприємств в конфігурації нової економічної ринкової моделі, систематизовано конвергенцію

інвестиційних процесів як основу інноваційного розвитку промислових підприємств в умовах глобалізації технологічних та економічних зв'язків.

Останні роки відзначаються численними реформами й переглядами принципів управління вітчизняними підприємствами, все більше уваги приділяється їх взаємодії з суспільством, зростає розуміння необхідності підвищення ступеня прозорості та відкритості, отже, набуває актуальності вивчення проблеми транспарентності в контексті розвитку вітчизняних підприємств. Отже, сучасна наукова свідомість пропонує нову модель науки – комплексно-векторні міждисциплінарні дослідження, а як ідеал науки – високу соціально-практичну спрямованість.

Це зумовило міждисциплінарний характер наукових досліджень, підкреслюючи їхній результат у стратегічній перспективі, та доводить об'єктивну необхідність дослідження конвергенції як соціально-економічного феномену. В основі світового інтеграційного розвитку лежать загальні тенденції та імперативи науково-технічного й соціально-економічного прогресу. Вони зумовлюють зближення, тобто конвергенцію, економік дедалі більшої кількості країн, зберігаючи при цьому їхні національні особливості.

Обґрунтовано, що інтеграція різних технологій приводить до конвергенції, що веде до появи нових продуктів, які змінюють світ. Процес конвергенції відбувається завдяки розвитку технологічного прогресу, з одного боку, і новим вимогам споживачів, з іншого боку, що стає можливим лише за умови конвергенції інвестиційних процесів та є результатом активізації інвестиційного середовища.

У роботі подано теоретичний аспект процесу формування ефективної системи управління розвитком підприємств, систематизовано теоретичний базис процесу формування управління його транспарентністю.

Перспективи стратегічного розвитку конвергенції як соціально-економічного явища базуються на таких соціально-значущих інноваціях, як нанотехнології, біотехнології, інформаційні технології, когнітивні технології тощо, які дозволяють зменшити рівень впливу негативних дій для репрезентації та реалізації конвергентних ідей. У практичному плані актуалізуються питання, пов'язані з оцінкою впливу інтеграційних процесів на зближення суб'єктів соціально-економічного розвитку України. Для цього проводиться аналіз s-конвергенції та b-конвергенції, що дозволяє оцінити просторову кластеризацію темпів розвитку підприємств. Застосування методу конвергенції дозволяє виокремити найвагоміші чинники динаміки соціально-економічного розвитку, які визначають його траєкторію та рівень і, відповідно, конвергентний або дивергентний тип розвитку. Це дозволяє побудувати основні механізми усунення дисбалансів та асиметричності розвитку підприємств.

У період науково-технічної революції інвестиції набувають нової якості, стаючи чинником розвитку наукових знань, що приводить до змін в економіці. Це зумовлює формування теоретичного підґрунтя управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів (рис. 1). У роботі підкреслено: щоб обрати вектори та перспективні напрями розвитку високих технологій, важливо розуміти рівень державної підтримки інноваційної політики та сутність державної стратегії в галузі інновацій.

Рис. 1. Формування теоретичного підґрунтя управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів

Соціально-економічні та політичні процеси, що відбуваються в Україні, вимагають від влади нових підходів до інтеграції в міжнародний простір для підвищення рівня конвергенції інвестиційних процесів як основи інноваційно-інвестиційного розвитку національних промислових підприємств та економіки в цілому в умовах глобалізації технологічних та економічних зв'язків, що зумовлює систематизацію основних інструментів сучасної політики залежно від гостроти й масштабності проблеми, визначаючи розроблення програм тактичного характеру.

Стратегічно передбаченим є забезпечення конвергентного розвитку виробничої інфраструктури шляхом створення розгалуженої мережі транспортно-індустріальних парків на основі партнерства між державою і бізнесом; визначення і законодавче закріплення чіткого порядку фінансування пріоритетних інвестиційних проектів, а також розподілу їх за принципом прозорості, за результатами діяльності, рівнем прибутковості та використання потенціальних активів.

Прозорий розвиток сучасних промислових підприємств відбувається в турбулентному середовищі, наслідком чого є постійні зміни, перетворення та реорганізація їх діяльності. Промисловість України визначається як стратегічна основа забезпечення національного соціально-економічного зростання та науково-технічного прогресу. Промисловий сектор не лише виробляє матеріальну продукцію, а й відіграє стратегічно-домінантну роль у розвитку та формуванні національної економічної незалежності.

Доведено, що економічна політика національного розвитку країни повинна базуватися на цілеспрямованій основі, що зумовлює перетворення структури та конфігурації бізнес-середовища, трансформаційні зміни якого безпосередньо мають коригувальний вплив на конвергенцію інвестиційних процесів як базису інвестиційного розвитку промислових підприємств в умовах глобалізації технологічних та економічних зв'язків.

У другому розділі «Методологічне підґрунтя управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів» розглянуто управлінський аспект реалізації освітньо-наукових технологій формування стратегічних орієнтирів розвитку підприємств в умовах досягнення прозорості, розроблено та подано методологічний інструментарій управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, визначено бізнес-ідеологію новаторського типу як консолідовану основу інтелектуалізації управлінського процесу.

Інновації є доміантною рушійно-реноваційною силою розвитку, а також стратегічно-релевантною опорою для створення модернізовано-новітньої системи економіки промислового підприємства відповідно до ідентифікації рівня розвитку освіти та темпів економічного розвитку держави. Формування вектора стратегічного розвитку підприємства в умовах невизначеності зовнішнього контексту обґрунтовує розроблення науково-практичної основи консолідації освітньо-наукових технологій як умови забезпечення прозорості їх розвитку.

Класифікаційно-системний підхід до побудови методології управління

транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів передбачає вивчення об'єкта як цілісно-системного утворення з урахуванням властивостей його елементів та нових реноваційних якостей, які виникають унаслідок об'єднання визначених елементів у єдину цілісну систему. Вона може бути побудована за допомогою системного, предметного, інтеграційного й ситуаційного підходів, консолідоване застосування яких сприяє досягненню ефективного стратегічного результату формуючи концепцію життєздатності промислових підприємств.

Розвиток сучасного управління дуже складний, суперечливий, динамічний і потребує ретельного та уважного трактування поняттєво-категоріального апарату управління підприємствами, оскільки роль філософської основи ідеологічної платформи в цьому аспекті ґрунтується на постійному філософському аналізі та осмисленні. Філософія як методологічна основа пізнання та соціальної дії окреслює вектори розвитку управління, визначає основні тенденції практичного осягнення управління.

Принципи побудови методології фокусуються на вивченні різноманітних взаємодій і механізмів, притаманних системі управління транспарентністю розвитку промислових підприємств. На окрему увагу заслуговує онтологічний аспект дослідження зазначеного процесу як об'єктивно наявної сукупності елементів і зв'язків між ними, що дозволяє виявити і спрогнозувати нелінійні циклічні процеси на підприємствах в цілому і за окремими локальними напрямками транспарентності розвитку, визначити характерні тенденції та взаємозв'язки поведінки стратегічних траєкторій системи управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, що є реноваційним базисом для формування комплексу загальних обґрунтованих стратегій та механізмів.

Методологія управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів подана на рис.2.

Доведено, що сучасність бізнесу вимагає формалізації соціальних, технологічних та економічних взаємозв'язків наявних організаційно-виробничих систем і створення на цій основі відповідних оптимізаційних математичних моделей, що відображають природу й особливості сучасних соціальних, технологічних та економічних систем, зумовлюючи методологічне цільове поєднання, спрямованість та консолідацію моделей та методів оцінювання розвитку підприємств у сучасних умовах.

У роботі систематизовано методи дослідження, результативне застосування яких системно підвищує ефективність процесу розроблення стратегії та механізму управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Формалізуючи основні особливості функціонування технологічних, соціальних та економічних об'єктів, можна оцінити якість та ефективність рішень щодо використання ресурсів і ступінь оптимізації, спрогнозувати можливі негативні наслідки й використовувати отримані оцінки для управління транспарентністю їхнього розвитку в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

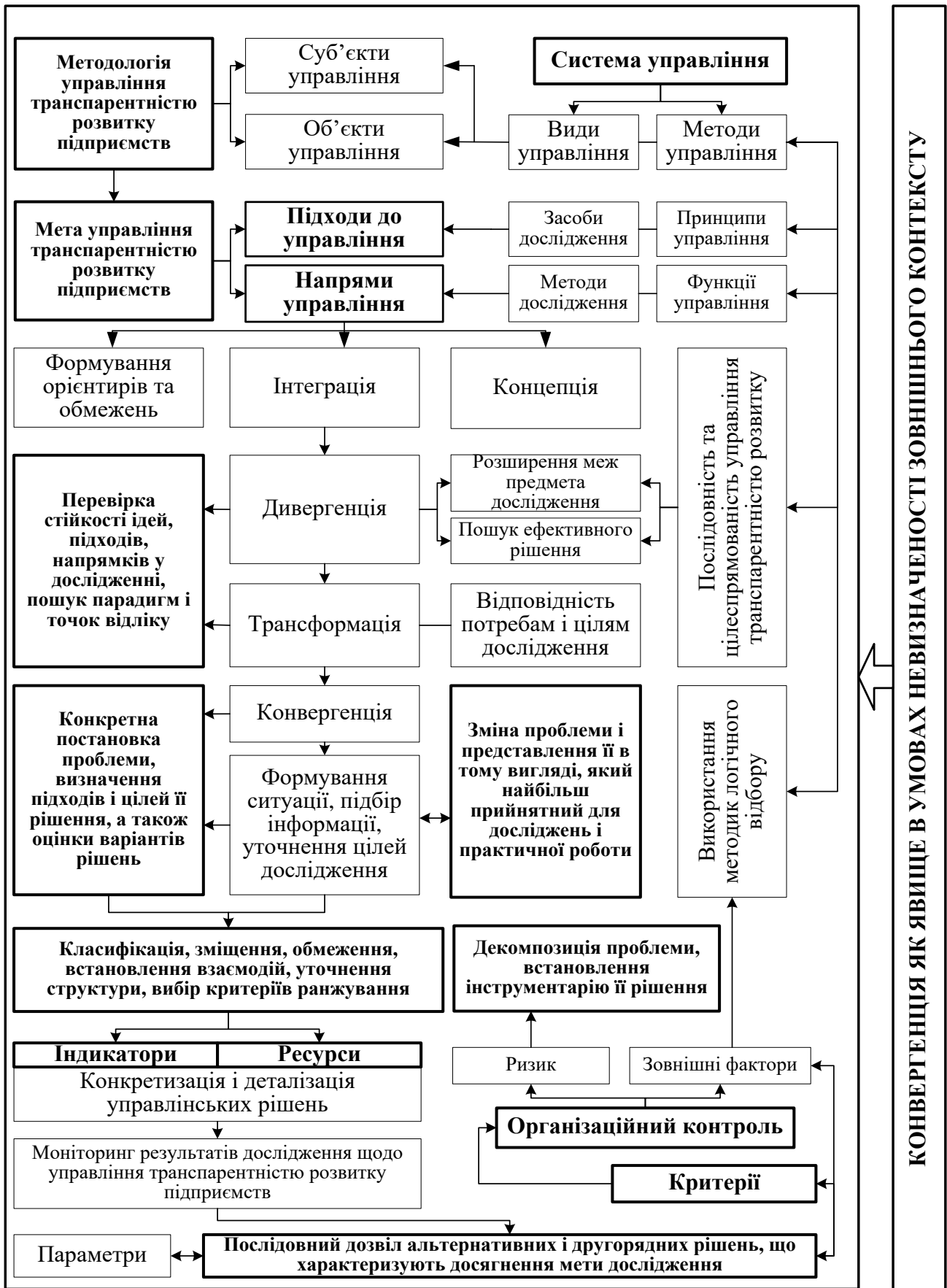

Рис. 2. Методологія управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів

Стратегічне визначення траєкторії розвитку підприємств відбувається з урахуванням особливостей національної економіки, короткострокових та довгострокових прогнозованих параметрів цього розвитку, які перманентно корегуються під впливом ідеологічного простору уніфікованого характеру як рефлексивної реакції бізнесу на соціально-економічні реалії, що зумовило побудову конфігурації бізнес-ідеології управління розвитком підприємств на основі процесного підходу. Завдяки ідеологічному підґрунтя управління розвитком є інтелектуальним процесом, який стратегічно структурує управлінські рішення відповідно до цілей та цінностей підприємства. Ідеологія – це керівна унікальність, яка веде підприємство до досягнення стратегічної винятковості та стійкого розвитку.

У сучасному бізнес-середовищі, де конкурентний статус є надзвичайно високим, ідеологія може стати ключовою конкурентною перевагою підприємств, які чітко визначають свої цінності та принципи, здатні залучати та утримувати клієнтів, а також будувати бізнес-комунікації. За допомогою чіткої ідеології підприємство може створювати та впроваджувати новаторські підходи, що допомагає йому залишатися конкурентоспроможним в умовах динамічних змін та невизначеності, прогнозувати курс для інновацій, інвестицій та розвитку.

У третьому розділі «Аналітико-діагностичні засади оцінювання рівня розвитку підприємств за умов досягнення транспарентності» проведено оцінювання рівня розвитку промислових підприємств на основі аналізу конкурентоспроможності в системі забезпечення підприємств як ступеня реалізації потенціалу, запропоновано соціально-економічний підхід до вимірювання формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств.

Україна має один з найбільших структурних промислово-виробничих комплексів, потенціал якого визначає фундаментальні системоутворювальні елементи національної економічної системи та суспільства в цілому, рівень життя населення й тенденції та перспективи промислового розвитку. Галузь промисловості формує інвестиційні можливості, визначає напрям науково-технічного розвитку країни, забезпечує 80% товарного експорту та 23,5% валової доданої вартості, сприяє збільшенню кількості зайнятого населення у національній економіці.

Для оцінювання рівня розвитку з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища було обрано 27 промислових підприємств за КВЕД 28.92 «Виробництво машин і устаткування для добувної промисловості та будівництва». Аналітичний період становив дев'ять років (2014–2022 рр.). Оцінювання рівня розвитку промислових підприємств було здійснено за показниками конкурентоспроможності, фазами життєздатності та ступенем реалізації потенціалу.

Науково-теоретичні дослідження досягнень економічної науки об'єктивно підтверджують необхідність удосконалення діагностичного інструментарію та розроблення методичного підходу діагностики транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного

середовища, яку доцільно розглядати як послідовну системну реалізацію агрегованих етапів інтегрального оцінювання рівня розвитку, що враховує мультиплікативну залежність ступеня впливу транспарентності на рівень розвитку з урахуванням фази активізації інвестиційних процесів та дає змогу інтегровано оцінити якість управління для синхронного узгодження розбіжності економічних інтересів суб'єктів бізнес-процесів. Це обґрунтовує доцільність розроблення методичного підходу до оцінювання рівня транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища.

На основі результатів означеної діагностики виявляються негативні наслідки впливу системних ризиків промислового підприємства, розробляються стратегії досягнення транспарентності розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. Це дозволяє заздалегідь підготувати стратегічні та раціональні варіанти рішень з урахуванням коливань цін на ресурси, рівня змін власних і позикових коштів, коригування виробничих планів тощо та прогнозувати настання моментів нестабільності у виробництві (виникнення кризових чинників) і використовувати інтерактивне інноваційно-інвестиційне управління.

Це можливо лише за умови формування якісної інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу промислових підприємств за фазами життєздатності, що є базою для удосконалення організації управління підприємством, яка забезпечить синергетичне об'єднання потенціалу розвитку із зовнішніми резервами промислового підприємства та надасть змогу динамічно реагувати на зміни ринкової ситуації з метою утримання стратегічно-динамічної переваги над іншими суб'єктами господарювання (рис. 3).

Оцінювання життєвого циклу промислових підприємств здійснено шляхом розрахунку групових показників-критеріїв ідентифікації економічної, соціальної та екологічної спрямованості, що характеризують мультиплікативність ресурсного ефекту рівня розвитку промислових підприємств. Перелік параметричних показників значною мірою залежить від того, які чинники є домінантними в процесі забезпечення високого рівня транспарентності розвитку.

Загальний індексний показник ступеня реалізації етапів життєвого циклу промислових підприємств за фазами життєздатності (за економічним, соціальним та екологічним критеріями) за 2014–2022 рр. наведено в табл. 1. Для якісного вимірювання отриманих індексних показників було виділено п'ять етапів життєвого циклу промислових підприємств за фазами життєздатності на основі функції бажаності Харрінгтона.

Підприємствам необхідно застосовувати нові індикатори виміру умов транспарентності розвитку в стратегічній перспективі, формалізуючи рамкові умови цілісної бізнес-моделі цього розвитку за обґрунтованими оптимально-раціональними напрямками, що сприятиме побудові стратегічної конфігурації формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств.

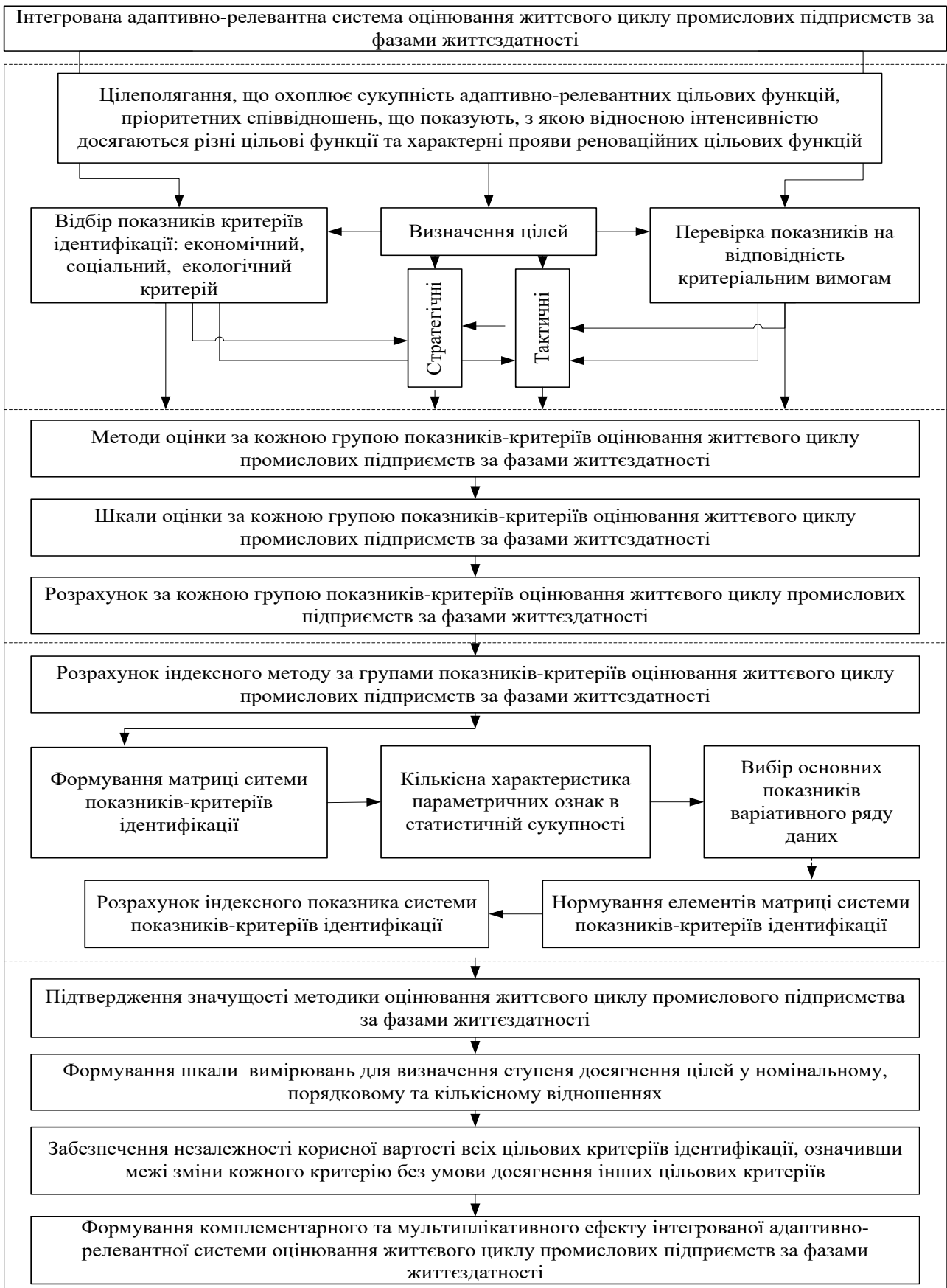

Рис. 3. Структурно-функціональна модель інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу промислових підприємств за фазами життєздатності

Індексний показник ступеня реалізації етапів життєвого циклу промислових підприємств за фазами життєздатності (економічний, соціальний, екологічний критерії), 2014-2022 рр.

Назва підприємства	I_{ec} – економічний критерій	I_{sn} – соціальний критерій	I_{ek} – екологічний критерій
ПРАТ «КРЕДМАШ»	SID	CST	CST
ТОВ «МОДУС»	TRS	CST	CST
ТОВ «ТДС УКРСПЕЦТЕХНІКА»	TRS	SID	AST
ТДВ «БОМ»	SID	SID	CST
АТ «ХМЗ «СВІТЛО ШАХТАРЯ»	CST	SID	CST
ТОВ «ГТК»	AST	SID	SID
ТОВ «АРИСС- УКРАЇНА»	CST	SID	AST
ТОВ «НБС ТЕХНОЛОГІЯ»	SID	SID	SID
ТОВ «МЕТІНВЕСТ - КРМЗ»	TRS	TRS	CST
ТОВ «УКРСПЕЦНАЛАДКА»	TRS	AST	AST
ТОВ «КРИВБАСМЕХРЕМОНТ»	SID	TRS	CST
ТОВ «УКРНАФТОЗАПЧАСТИНА»	CST	TRS	CST
ТОВ «ДЕМЗ»	CST	TRS	SID
ТОВ «НВП «МОНОЛІТ»	CST	TRS	CST
ТОВ «ДЗБО»	SID	TRS	SID
ТОВ «ПЕТРОМАК»	CST	CST	TRS
ПП «КАРМЕЛЬ»	TRS	TRS	TRS
ТОВ «ТОТ-СТАЙЛ»	AST	AST	TRS
ТОВ «ІНПО-ТРЕЙД»	TRS	TRS	SID
ТОВ НВП «АЛЪЯНС-Д»	TRS	TRS	CST
ПП «КІВШСЕРВІС»	TRS	TRS	AST
ТОВ «ДИЗЕЛЬСЕРВІС»	AST	TRS	CST
ТОВ «ДІ-ПІ СЕРВІС»	CST	SID	TRS
ТОВ «АТМОСФЕРА»	SID	SID	TRS
ТОВ «ВО «МАШПРОМ»	TRS	TRS	SID
ТОВ «А-ВІКТ»	SID	TRS	TRS
ТОВ «НОВА-ПЛЮС»	TRS	TRS	TRS

Примітка: GNS – фаза зародження (інтервальне значення 0,8-1,0), AST – стадія підйому (інтервальне значення 0,63-0,8), SID – стадія гальмування розвитку (інтервальне значення 0,37-0,63), TRS – стадія пожвавлення (інтервальне значення 0,2-0,37), CST – стадія кризи (інтервальне значення 0,0-0,2)

Трьохрівнева якісна характеристика (економічна, соціальна та екологічна) проаналізованих показників – критеріїв ідентифікації етапів життєвого циклу за фазами життєздатності – дає змогу промисловим підприємствам провести багатовимірну оцінку рівня їх розвитку; сформувати інтегровану адаптивно-релевантну систему оцінювання життєвого циклу; оцінити та спрогнозувати рівень транспарентності розвитку залежно від дієвості конвергенції інвестиційних процесів; побудувати кластерні полівекторні моделі транспарентності розвитку промислових підприємств, що дозволить сформувати управлінські впливи у сфері реалізації організаційно-управлінського комплементарного потенціалу.

За допомогою графо-аналітичного методу оцінки потенціалу промислових підприємств проведено порівняльний аналіз таких його функціональних складових, як виробнича, маркетингово-логістична, управлінсько-кадрова, фінансово-інноваційна.

Це обумовило розробку науково-практичного підходу до формування управлінських рішень щодо активізації інвестиційних позицій підприємств, що базується на оцінюванні рангово-агрегованого критерію структурних елементів формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств як вихідного параметру виміру їх інвестиційної привабливості в умовах конвергенції інвестиційних процесів бізнес-середовища.

Це визначає ресурсні обмеження та потенціал розвитку підприємств і приводить до консолідації шляхів стратегічної адаптації, забезпечуючи збереження їх економічної свободи, що зумовлює ефективність діяльності в стратегічній перспективі. Економічна свобода та підприємницька культура, що системно супроводжують таку діяльність, відіграють домінуючу роль у загальному стратегічному впливі чинників ризику на економічний розвиток підприємств. У ринковій економіці економічний розвиток є визначальною умовою життєдіяльності та стабільності функціонування підприємств в умовах транспарентності.

Рангова класифікація структурних елементів формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств дозволяє виділити кожен зі складових коригувальної конфігурації й забезпечити на цій основі їхню ефективну агреговану взаємодію. Визначений підхід відображає необхідне та природне вираження взаємозв'язку закону єдності аналізу й синтезу структурних елементів формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств.

Поєднання адаптивних управлінських впливів, які корегуються на основі визначення рангово-агрегованого критерію структурних елементів формального та активного рівня транспарентності розвитку промислових підприємств, дає можливість побудувати механізми та стратегічно-реактивні моделі швидкого реагування на зовнішні та внутрішні чинники й одночасно враховувати всі комплексні умови, що визначають траєкторію життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності, що є вихідним параметром виміру активності інвестиційних процесів підприємств.

У четвертому розділі «Стратегічно орієнтована паритетність підприємств в умовах транспарентності розвитку та конвергенції інвестиційних процесів» здійснено оцінку рівня інвестиційної активності промислових підприємств та запропоновано методику раціоналізації структури джерел їх інвестиційної активності за допомогою причинно-фрактального методу, розроблено методику формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків та активізації рівня транспарентності розвитку, запропоновано генерування стратегічних управлінських рішень на основі побудови кластерних полівекторних моделей досягнення транспарентності розвитку промислових підприємств.

З метою підвищення рівня обґрунтованості інвестиційних рішень, які в стратегічному періоді дозволяють забезпечити раціональне співвідношення між ризиком та дохідністю діяльності промислових підприємств, запропоновано

методику раціоналізації структури джерел їх інвестиційної активності за допомогою причинно-фрактального методу (рис. 4).

Для моделювання застосовано процедуру перетворення вихідних статистичних рядів до стаціонарного (стабільного) вигляду, проведено перевірку на стабільність статистичних лагових рядів оцінювання рівня розвитку промислових підприємств за обраними показниками, що дало змогу отримати параметрично-фрактальну лагову модель статистичних рядів змінних.

Це дозволило візуалізувати вимірювання структури джерел фінансування інвестиційного проекту. Вибір вимірника структури джерел фінансування вкрай важливо вважати достатньо обґрунтованим й таким, який забезпечує достатньо високі очікування фінансових результатів. Це можливо завдяки досягненню та перманентній підтримці в динаміці оптимального з точки зору економічної доцільності рівня транспарентності розвитку (табл. 2).

Поріг ступеня впливу транспарентності на рівень розвитку з урахуванням фази активізації інвестиційних процесів за 2014–2022 рр. є середнім та помірним. Це свідчить про те, що промислові підприємства, які мають середній ступінь впливу, діють у чітко визначеному сегменті ринку, разом з тим значна частка показників знаходиться на дещо низькому рівні. У разі зниження рівня розвитку або впливу негативних чинників формування інвестиційної привабливості промислові підприємства не будуть спроможні в середньостроковій перспективі подолати збитки за рахунок власних ресурсів. А ті підприємства, які мають помірний рівень, фінансово відчувають зменшення рівня розвитку за 2014–2022 рр. та втрату частини прибутку. Усі промислові підприємства за результатами 2022 року мають негативну тенденцію зниження інтегрального показника рівня транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища практично до критичного значення. Отже, розрахована параметрично-фрактальна лагова модель статистичних рядів змінних рівня розвитку та транспарентності розвитку з урахуванням раціоналізації структури джерел інвестиційної активності відповідає критерію коваріаційної раціональності.

Результати дослідження актуалізують системне використання аналітичних інструментів розроблення комбінованих сценаріїв розвитку підприємств з чітко визначеним економічним ефектом від реалізації управлінських заходів. У практичній площині в роботі обґрунтована економічна доцільність застосування розробленої методики у випадках стратегічної невизначеності фінансових результатів діяльності підприємств, тобто відсутності відомостей про функцію розподілу імовірності прибутку після реалізації інвестиційного проекту, що є основою для побудови ізоваріаційних еліпсів математичного очікування стратегічних доходів та ефективності інвестиційних портфелів промислових підприємств.

Це доводить закономірність розроблення методики формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням оцінювання значення їхніх математичних очікувань. Момент невизначеності в означеному контексті пов'язаний зі спробою оцінки сценаріїв, яка є параметричною ізоваріаційною складовою відхилень позитивного й негативного характеру.

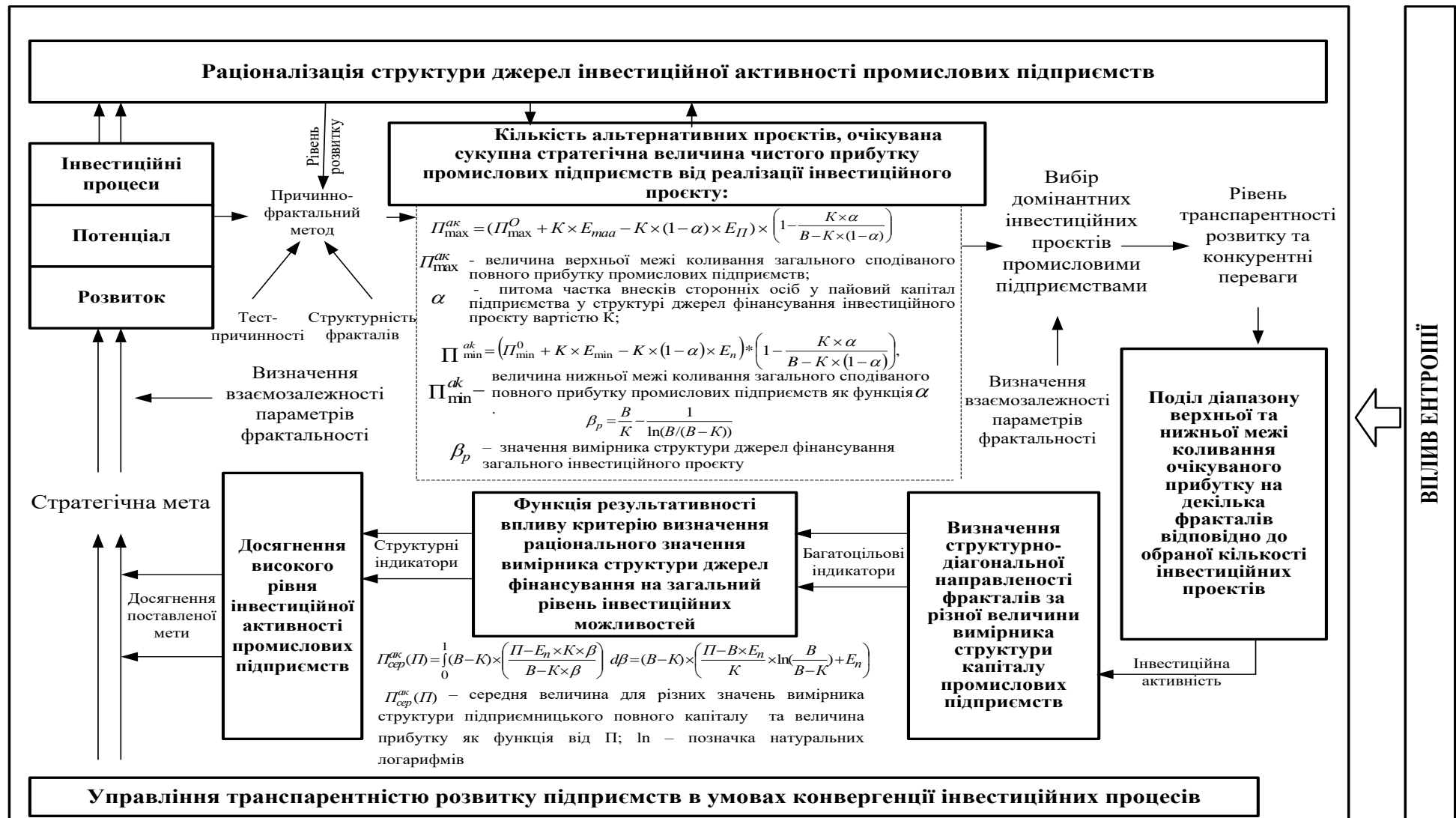

Рис.4. Методика раціоналізації структури джерел інвестиційної активності промислових підприємств за допомогою причинно-фрактального методу

**Інтегральний показник рівня транспарентності розвитку підприємств з
урахуванням їхньої інвестиційної активності 2014–2022 рр., (коэф. вимір)**

№	Назва підприємства	Рік								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	ПРАТ «КРЕДМАШ»	0,617	0,515	0,442	0,687	0,530	0,611	0,506	0,628	0,320
		Avrg	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
2	ТОВ «МОДУС»	0,671	0,666	0,425	0,534	0,380	0,489	0,513	0,540	0,269
		Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
3	ТОВ «ТДС УКРСПЕЦТЕХНІКА»	0,369	0,416	0,512	0,420	0,505	0,491	0,684	0,672	0,406
		Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg
4	ТДВ «БОМ»	0,566	0,393	0,138	0,333	0,326	0,723	0,899	0,725	0,468
		Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Mdrt	Sffcnt	Hghh	Sffcnt	Avrg
5	АТ «ХМЗ «СВІТЛО ШАХТАРЯ»	0,548	0,576	0,547	0,350	0,521	0,585	0,524	0,658	0,375
		Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg
6	ТОВ «ГТК»	0,631	0,345	0,467	0,564	0,628	0,618	0,847	0,881	0,627
		Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Hghh	Hghh	Avrg
7	ТОВ «АРІЄС- УКРАЇНА»	0,213	0,216	0,189	0,646	0,664	0,650	0,686	0,432	0,392
		Mdrt	Mdrt	Mdrt	Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg
8	ТОВ «НБС ТЕХНОЛОГІЯ»	0,561	0,212	0,398	0,469	0,603	0,312	0,447	0,487	0,264
		Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Mdrt
9	ТОВ «МЕТІНВЕСТ - КРМЗ»	0,480	0,376	0,369	0,275	0,306	0,609	0,470	0,444	0,386
		Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg
10	ТОВ «УКРСПЕЦНА- ЛАДКА»	0,183	0,347	0,782	0,519	0,485	0,695	0,730	0,417	0,360
		Mdrt	Mdrt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Mdrt
11	ТОВ «КРИВБАСМЕ- ХРЕМОНТ»	0,532	0,357	0,513	0,411	0,473	0,511	0,759	0,566	0,465
		Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg
12	ТОВ «УКРНАФТОЗА- ПЧАСТИНА»	0,632	0,320	0,446	0,538	0,509	0,551	0,404	0,462	0,213
		Sffcnt	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
13	ТОВ «ДЕМЗ»	0,758	0,637	0,614	0,546	0,792	0,595	0,638	0,384	0,372
		Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg
14	ТОВ «НВП «МОНОЛІТ»	0,620	0,631	0,597	0,552	0,542	0,741	0,627	0,550	0,259
		Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg	Mdrt
15	ТОВ «ДЗБО»	0,378	0,421	0,357	0,237	0,438	0,302	0,686	0,421	0,366
		Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Avrg	Mdrt	Sffcnt	Avrg	Mdrt
16	ТОВ «ПЕТРОМАК»	0,566	0,470	0,442	0,512	0,421	0,309	0,342	0,312	0,253
		Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Mdrt	Mdrt
17	ПП «КАРМЕЛЬ»	0,747	0,752	0,645	0,717	0,622	0,559	0,84	0,519	0,455
		Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Sffcnt	Avrg	Avrg
18	ТОВ «ТОТ-СТАЙЛ»	0,759	0,786	0,596	0,584	0,802	0,656	0,620	0,650	0,501
		Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Hghh	Sffcnt	Avrg	Sffcnt	Avrg
19	ТОВ «ІНПО-ТРЕЙД»	0,699	0,846	0,552	0,331	0,324	0,524	0,464	0,497	0,342
		Sffcnt	Hghh	Avrg	Mdrt	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
20	ТОВ НВП «АЛЬЯНС- Д»	0,649	0,719	0,725	0,802	0,414	0,624	0,302	0,347	0,235
		Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Hghh	Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Mdrt
21	ПП «КІВШСЕРВІС»	0,801	0,727	0,360	0,323	0,351	0,396	0,640	0,461	0,369
		Hghh	Sffcnt	Mdrt	Mdrt	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
22	ТОВ «ДИЗЕЛЬСЕРВІС»	0,565	0,664	0,636	0,264	0,407	0,463	0,439	0,609	0,293
		Avrg	Sffcnt	Sffcnt	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
23	ТОВ «ДІ-ІІІ СЕРВІС»	0,818	0,728	0,511	0,549	0,469	0,363	0,333	0,511	0,304
		Hghh	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt	Mdrt	Avrg	Mdrt
24	ТОВ «АТМОСФЕРА»	0,644	0,668	0,729	0,562	0,426	0,351	0,406	0,518	0,475
		Sffcnt	Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg
25	ТОВ «ВО «МАШПРОМ»	0,617	0,856	0,234	0,320	0,363	0,479	0,647	0,747	0,530
		Avrg	Hghh	Mdrt	Mdrt	Mdrt	Avrg	Sffcnt	Sffcnt	Avrg
26	ТОВ «А-ВІКТ»	0,798	0,746	0,849	0,790	0,763	0,533	0,392	0,406	0,313
		Sffcnt	Sffcnt	Hghh	Sffcnt	Sffcnt	Avrg	Avrg	Avrg	Mdrt
27	ТОВ «НОВА-ПЛЮС»	0,649	0,618	0,871	0,685	0,415	0,348	0,434	0,537	0,467
		Sffcnt	Avrg	Hghh	Sffcnt	Avrg	Mdrt	Avrg	Avrg	Avrg

Таким чином, для кожного конвергентного сценарію j можна визначити математичне очікування доходу $M[E_j]$ та ступінь ризику R_j . Для визначення дисперсії (варіації) D в ізоваріаційних моделях вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків необхідно додатково врахувати коваріацію c_{ij} доходів.

Для інвестиційних процесів, що складаються з двох чи трьох сценаріїв, побудовано графіки ефективного ізоваріаційного набору. За умови, що сума складових дорівнює одиниці, можна ввести змінну x_j , тоді за декількох сценаріїв отримаємо:

$$D = c_{01}x_1^2 + 2c_{02}x_1x_2 + 2c_{03}x_1x_3 + c_2x_2^2 + 2c_3x_2x_3 + c_4x_3^2. \quad (1)$$

Комплексне бачення організації багаторівневого управління в аспекті системного узгодження та балансування цілей та інтересів учасників інвестиційних процесів дозволило автору представити ізоваріаційний еліпс оптимального вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків (табл. 3), який описується визначеним виразом: для простору x_1x_2 – це квадратична функція; лінії однакових параметричних дисперсій зі значеннями, більшими за мінімальну дисперсію, утворюють ізоваріаційні еліпси; у нульовій точці x_1x_2 -діаграми $x_3=1$ на прямих між $x_1=1$ та $x_2=1-x_3=0$. Абсолютний математичний мінімум дисперсії M лежить у загальному центрі ізоваріаційних еліпсів. У цьому випадку при відповідних точках комбінації сценаріїв є неприпустимим, де $x_1 < 0$. У роботі систематизовано параметричні показники оптимального вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислового підприємства з урахуванням комплаєнс-ризиків, які входять до множини ізоваріаційних показників, що формують у подальшому сценарний вибір (відхилення ізоваріаційних показників Δx_{ij}^s , i – показник, j – підприємство, s – сценарій; ризик-відхилення сценарних оцінок $\Delta IP_{kj}^s(\Delta x_{ij}^s)$ (k – фінансові результати діяльності)); відхилення загального параметричного значення математичного очікування доходу ΔPR_j^s . За цим критерієм будується оптимальний сценарій, для якого рівень доходу досягає максимального значення.

Результати моделювання свідчать про те, що на більшості підприємств спостерігається реалістичний сценарій транспарентності розвитку в умовах конвергенції інвестиційних процесів, у 22 % – оптимістичний й лише у 5% – песимістичний (табл. 3). Автор у межах реалізації економічної політики компромісів з метою формування нової архітектури всебічної транспарентності розвитку підприємств систематизував прикладні аспекти генерування стратегічних управлінських рішень на основі побудови кластерних полівекторних моделей, що зумовило консолідацію їх векторальної спрямованості та імплементацію інвестиційного інструментарію моделювання ефективної бізнес-моделі в сучасних трендах євроінтеграції, застосування якої доцільно здійснювати на підставі виокремлення та конкретизації стратегічних орієнтирів конвергенції інвестиційних процесів (табл. 4).

Таблиця 3

Результати моделювання конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення з урахуванням комплаєнс-ризиків та рівня активізації транспарентності розвитку промислових підприємств, 2014-2022 рр. (коєф. вимір)

Сфера	Сценарій	Назва	Enpr-1	Enpr-2	Enpr-3	Enpr-4	Enpr-5	Enpr-6	Enpr-7	Enpr-8	Enpr-9	Enpr-10	Enpr-11	Enpr-12	Enpr-13	Enpr-14	Enpr-15	Enpr-16	Enpr-17	Enpr-18	Enpr-19	Enpr-20	Enpr-21	Enpr-22	Enpr-23	Enpr-24	Enpr-25	Enpr-26	Enpr-27
			Enpr-1	Enpr-2	Enpr-3	Enpr-4	Enpr-5	Enpr-6	Enpr-7	Enpr-8	Enpr-9	Enpr-10	Enpr-11	Enpr-12	Enpr-13	Enpr-14	Enpr-15	Enpr-16	Enpr-17	Enpr-18	Enpr-19	Enpr-20	Enpr-21	Enpr-22	Enpr-23	Enpr-24	Enpr-25	Enpr-26	Enpr-27
Конкурентоспроможність ⁵	ΔIPRo		0,12	0,66	0,77	0,13	0,71	0,17	0,23	0,39	0,46	0,47	0,95	0,60	0,56	0,89	0,38	0,98	0,33	0,51	0,89	0,59	0,97	0,56	0,83	0,27	0,17	0,37	0,77
	IPRr		0,15	0,26	0,06	0,39	0,71	0,86	0,09	0,75	1,00	0,32	0,12	0,47	0,66	0,39	0,27	0,51	0,07	0,55	0,02	0,07	0,52	0,29	0,14	0,80	0,12	0,23	0,09
	ΔIPRp		0,09	0,17	0,10	0,15	0,06	0,36	0,37	0,06	0,68	0,21	0,98	0,15	0,06	0,93	0,16	0,03	0,27	0,10	0,81	0,14	0,54	0,29	0,33	0,91	0,35	0,65	0,86
	IPRp		0,80	0,37	0,91	0,25	0,39	0,36	0,16	0,25	0,97	0,64	0,25	0,36	0,11	0,08	0,81	0,83	0,15	0,67	0,09	0,17	0,74	0,53	0,07	0,75	0,01	0,85	0,60
Життєздатність	ΔIPRo		0,12	0,49	0,31	0,40	0,11	0,10	0,26	0,62	0,12	0,50	0,29	0,14	0,15	0,35	0,70	0,17	0,17	0,57	0,88	0,51	0,54	0,77	0,86	0,28	0,77	0,13	0,20
	IPRr		0,72	0,60	0,72	0,95	0,66	0,39	0,46	0,90	0,40	0,10	0,16	0,14	0,61	0,69	0,15	0,93	0,25	0,51	0,09	0,36	0,82	0,79	0,70	0,32	0,25	0,09	0,54
	ΔIPRp		0,25	0,85	0,71	0,50	0,41	0,05	0,66	0,31	0,05	0,34	0,67	0,84	0,44	0,17	0,91	0,16	0,46	0,21	0,79	0,18	0,47	0,05	0,55	0,07	0,90	0,64	0,17
	IPRp		0,13	0,66	0,78	0,77	0,99	0,94	0,64	0,22	0,92	0,54	0,86	0,78	0,48	0,93	0,03	0,34	0,53	0,60	0,08	0,64	0,94	0,41	0,02	0,06	0,20	0,80	0,43
Потенціал	ΔIPRo		0,80	0,18	0,16	0,38	0,15	0,09	0,81	0,86	0,00	0,08	0,08	0,42	0,80	0,53	0,32	0,10	0,69	0,02	0,56	0,28	0,87	0,24	0,13	0,71	0,41	0,84	0,31
	IPRr		0,22	0,90	0,71	0,09	0,69	0,39	0,25	0,00	0,82	0,13	0,18	0,27	0,06	0,60	0,94	0,33	0,75	0,39	0,32	0,04	0,34	0,53	0,99	0,09	0,07	0,09	0,09
	ΔIPRp		0,31	0,32	0,47	0,52	0,75	0,83	0,84	0,86	0,81	0,15	0,25	0,60	0,44	0,45	0,52	0,19	0,74	0,48	0,15	0,02	0,85	0,72	0,98	0,84	0,62	0,09	0,79
	IPRp		0,48	1,00	0,23	0,93	0,51	0,51	0,38	0,10	0,75	0,60	0,12	0,53	0,68	0,62	0,90	0,19	0,19	0,84	0,90	0,17	0,73	0,65	0,33	0,95	0,13	0,51	0,33
Транспарентність розвитку	ΔIPRo		0,38	0,82	0,60	0,04	0,70	0,67	0,18	0,91	0,21	0,19	0,23	0,14	0,12	0,62	0,15	0,06	0,49	0,29	0,68	0,78	0,35	0,05	0,11	0,83	0,25	0,53	0,14
	IPRr		0,23	0,16	0,56	0,18	0,13	0,38	0,24	0,93	0,10	0,34	0,65	0,73	0,17	0,78	0,45	0,13	0,45	0,65	0,69	0,93	0,56	0,84	0,03	0,49	0,41	0,01	0,61
	ΔIPRp		0,40	0,17	0,72	0,84	0,87	0,04	0,36	0,63	0,86	0,08	0,66	0,53	0,85	0,78	0,16	0,62	0,91	0,56	0,49	0,85	0,29	0,89	0,57	0,87	0,55	0,80	0,14
	IPRp		0,35	0,94	0,62	0,47	0,07	0,21	0,67	0,11	0,39	0,24	0,46	0,05	0,34	0,04	0,03	0,66	0,98	0,06	0,68	0,48	0,70	0,40	0,09	0,03	0,86	0,69	0,62
Інвестиційна активність	ΔIPRo		0,66	0,65	0,07	0,82	0,20	0,96	0,59	0,29	0,82	0,31	0,46	0,75	0,02	0,51	0,51	0,34	0,41	0,88	0,87	0,85	0,55	0,13	0,38	0,74	0,76	0,78	0,43
	IPRr		0,86	0,06	0,75	0,61	0,74	0,68	0,99	0,65	0,48	0,29	0,27	0,13	0,13	0,72	0,28	0,12	0,04	0,47	0,62	0,13	0,72	0,80	0,36	0,34	0,38	0,61	0,90
	ΔIPRp		0,98	0,81	0,79	0,67	0,53	0,01	0,67	0,99	0,45	0,61	0,52	0,96	0,42	0,85	0,89	0,79	0,08	0,85	0,74	0,80	0,12	0,25	0,61	0,13	0,48	0,15	0,39
	IPRp		0,44	0,16	0,09	0,03	0,47	0,35	0,16	0,68	0,95	0,13	0,62	0,29	0,15	0,09	0,12	0,91	0,53	0,36	0,08	0,26	0,61	0,87	0,83	0,78	0,06	0,42	0,10
EFF	EFF1		B	A	C	A	C	A	B	B	A	A	A	B	C	D	E	A	D	A	E	A	B	B	A	D	E	B	C
	EFF2		C	D	A	D	D	B	E	D	C	E	B	C	E	C	D	D	A	E	D	B	D	E	C	E	B	C	E

Примітка: А – високий ефект; В – достатній ефект; С – середній ефект; D – помірний ефект; E – низький ефект

**Кластерні полівекторні моделі управлінських рішень щодо рівня
транспарентності розвитку промислових підприємств в умовах конвергенції
інвестиційних процесів**

Рівняння регресії	Множинний R	R - квадрат	Нормований R - квадрат	Критерій Фішера F
1 кластер. Підприємства з низьким рівнем ТОВ «ТДС УКРСПЕЦТЕХНІКА», ТОВ «АРІСС- УКРАЇНА», ТОВ «УКРСПЕЦНАЛАДКА» ПП «КАРМЕЛЬ», ТОВ «ТОТ-СТАЙЛ», ТОВ «ІНПО-ТРЕЙД», ТОВ «ДИЗЕЛЬСЕРВІС», ТОВ «АТМОСФЕРА», ТОВ «ВО «МАШПРОМ», ТОВ «НОВА-ПЛЮС»				
$Y = 0,346 - 0,08X1 - 0,461X2 + 0,31X3 - 0,438X4 + 0,15X5$	0,762	0,705	0,623	8,990
2 кластер. Підприємства із середнім рівнем ПРАТ «КРЕДМАШ», ТОВ «МОДУС», ТОВ «МЕТІНВЕСТ - КРМЗ», ТОВ «КРИВБАСМЕ- ХРЕМОНТ», ТОВ «УКРНАФТОЗАПЧАСТИНА», ТОВ «ПЕТРОМАК», ТОВ НВП «АЛЬЯНС-Д», ТОВ «А-ВІКТ»				
$Y = 0,435 + 0,645X1 - 0,356X2 - 0,567X3 + 0,752X4 + 0,014X5$	0,865	0,880	0,824	14,029
3 кластер. Підприємства з високим рівнем ТДВ «БОМ», АТ «ХМЗ «СВІТЛО ШАХТАРЯ», ТОВ «ГТК», ТОВ «НБС ТЕХНОЛОГІЯ», ТОВ «ДЕМЗ», ТОВ «НВП «МОНОЛІТ», ТОВ «ДЗБО», ПП «КІВШСЕРВІС», ТОВ «ДІ-ПІ СЕРВІС»				
$Y = 0,764 + 0,07X1 + 0,658X2 + 0,047X3 - 0,03X4 + 0,375X5$	0,800	0,865	0,844	14,587

Примітка: X1 – критеріальний показник конкурентоспроможності; X2 – критеріальний показник життєздатності; X3 – критеріальний показник потенціалу; X4 – критеріальний показник транспарентності розвитку; X5 – критеріальний показник інвестиційної активності

Стратегія управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів у масштабі реального часу спирається переважно на спеціальну інформацію, що необхідна в конкретний стратегічний момент виникнення певної загрози з боку зовнішнього середовища та вимагає періодичних спостережень за конкретним набором основних фрактальних параметрів, що характеризують визначену стратегічну зону господарювання (рис. 5).

При побудові стратегії управління використовується система нечіткої деривації, що складається з кількох етапів, реалізація яких здійснюється з використанням основних її положень. Вхідними даними для стратегії управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів є вхідні змінні, які певним чином вимірюються. Ці змінні відповідають реальним змінним процесу стратегічного управління. Інформація, сформована на виході системи, відповідає вихідній когерентності, яка є керувальною змінною процесу управління. Системи коваріаційних функцій у формуванні стратегії управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів призначені для перетворення значень вхідних змінних процесу управління у вихідні ко-спектральні змінні за допомогою фазової генерації при варіантній ідентифікації параметрів цифрової технології бліцмасштабування в побудові стратегічної архітектури для досягнення транспарентності розвитку промислових підприємств.

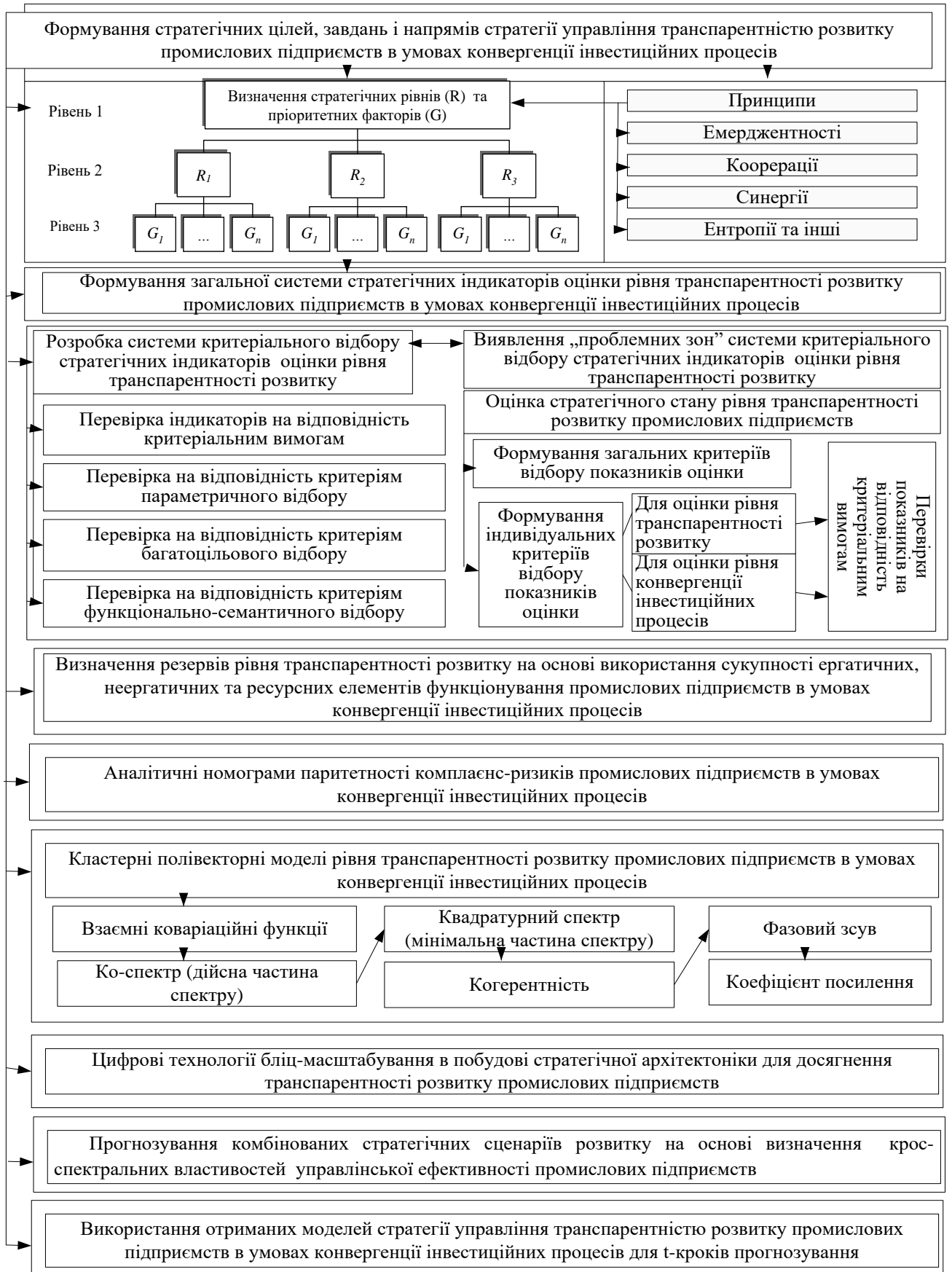

Рис. 5. Стратегія управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів

Це зумовлює доцільність перманентного відстежування причинно-наслідкових зв'язків між змінами параметрів транспарентності розвитку промислових підприємств та активізацією їх інвестиційних позицій, гармонізацію стратегічних інтересів та відповідних адаптивних ефектів, що забезпечує оптимальне співвідношення й взаємодію між розвитком і рекурсивними змінами в умовах зміни зовнішнього середовища, сприяючи конвергенції інвестиційних процесів.

У п'ятому розділі «Концептуальна парадигма управління транспарентності розвитку в умовах конвергенції інвестиційних процесів» розроблено та запропоновано механізм управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на основі синектично-компенсаторного підходу, систематизовано основи побудови архітектури всебічної транспарентності розвитку підприємств на основі ієрархічно-управлінських технологій досягнення імерсивного результату, удосконалено науково-прикладні аспекти процесу бліцмасштабування в стратегічній конфігурації управління транспарентністю розвитку підприємств на основі цифрової когерентності, розроблено та запропоновано методику визначення синергії управлінських ефектів в аспекті досягнення та забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції.

Зазначено, що аналіз багатофакторної та міждисциплінарної системи управлінських інвестицій потребує особливої уваги, оскільки вони досить тісно пов'язані з трансформацією результатів наукових досліджень та розробленням інноваційних продуктів. Інвестиційні процеси промислових підприємств здійснюються за допомогою різних моделей сучасної теорії інноватики, які концептуально відрізняються за своєю сутністю та взаємозв'язками з різними контрагентами управління. Це обґрунтовує визначення синектичного та компенсаторного підходів у сучасному бізнесі як ключових, що зумовлюють об'єктивну основу формування транспарентності бізнес-середовища підприємств, створюючи простір для інновацій, розвитку та стабільності підприємств. Їхня функціональна взаємодія продукує синергію, яка дозволяє створювати бізнес-модель підприємства з чітко визначеними цільовими векторами адаптації, сприяє творчому поєднанню ідей та рішень з різних галузей, що стимулює продукування інновацій.

Обґрунтовано, що процес побудови механізму управління доцільно розглядати як процес гармонізації та консолідації комплексу узгоджених системно-організаційних та фінансово-економічних форм і методів розвитку, способів регламентування, інструментів корегування та важелів управлінського впливу транспарентності розвитку на інвестиційні бізнес-процеси промислових підприємств, які максимально відповідають параметрам взаємодії підприємств із суб'єктами бізнес-середовища, синектично-компенсаторним обмеженням та визначеним індикаторам змін вихідної гомоморфності конвергентного потоку, корелюючи управлінські ефекти відповідно до фрактальної параметризації абсолютної β -конвергенції, що означає зближення рівнів розвитку в часі без накладання додаткових умов (рис. 6).

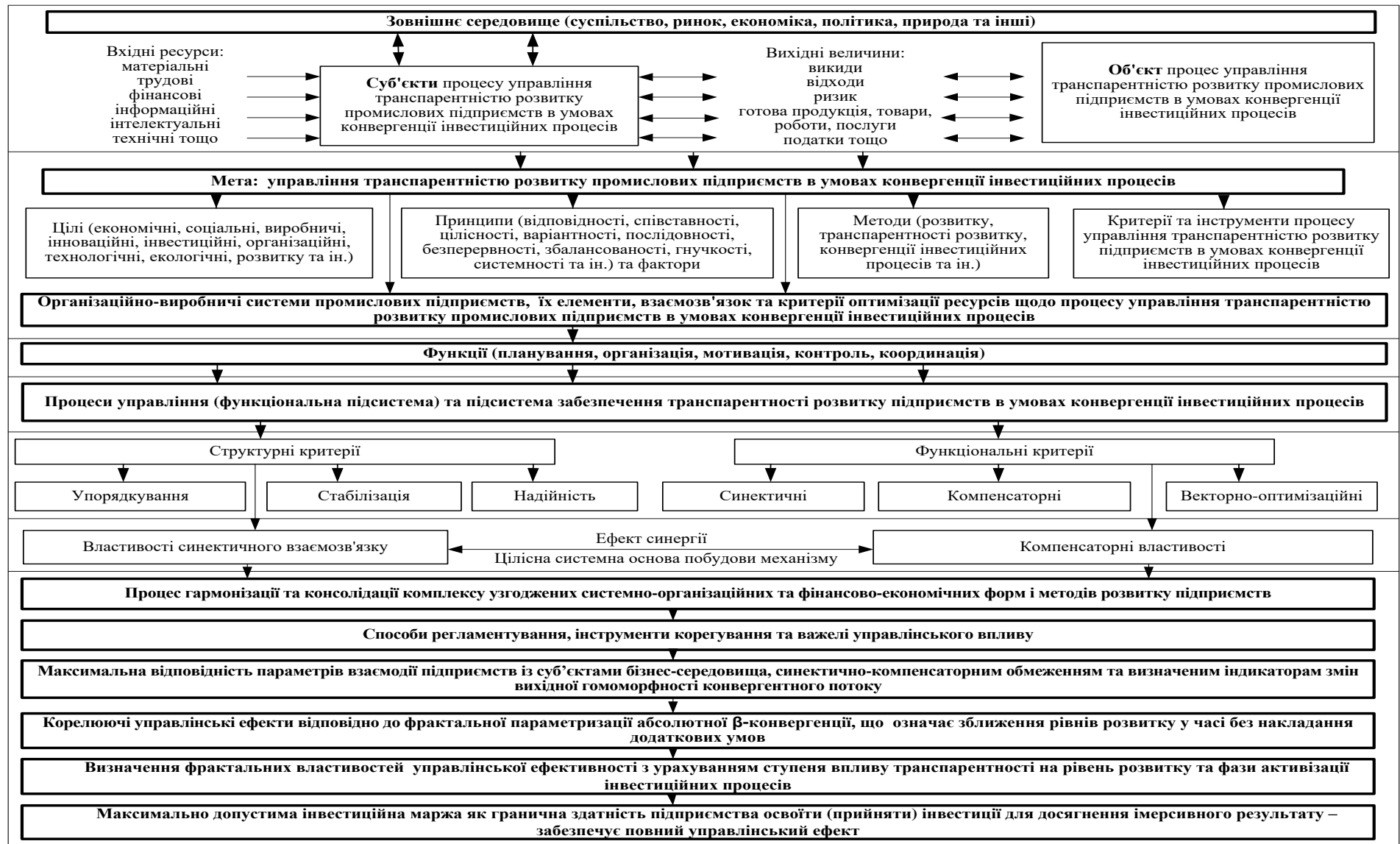

Рис. 6. Механізм управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів: синектично-компенсаторний підхід

За допомогою системної реалізації визначених етапів концептуальних положень, що базуються на використанні чіткого алгоритму оцінки та всебічного аналізу системи показників прозорості розвитку, досягається необхідний рівень аргументованості стратегічної закономірності дослідження з акцентом на забезпеченні управлінського ефекту на синергетичній основі, визначається зв'язок між матрично-фрактальними факторами когнітивних моделей стратегічного розвитку промислових підприємств (рис. 7).

Доцільно відзначити, що концептуальні положення управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів є результатом консенсусних наукових знань, що зумовлює генерування та використання різних форм і методів для функціонування в умовах конкуренції та нестабільності ринкового середовища. Вони є складовою стратегічної політики підприємств, яка сприяє економічній підтримці та регулюванню управлінських сфер, а також гармонізує відносини на ринку й є одним з видів пасивної адаптації. Отже, у просторово-динамічному управлінні ефективна адаптація підприємств може бути досягнута за допомогою стратегічних змін, яка складається з різних елементів і спрямована на усунення дисбалансу між підприємством та зовнішнім середовищем.

В роботі розроблено комплексний підхід до побудови стратегічної конфігурації управління прозорістю розвитку підприємств на основі цифрової когерентності з використанням технологій бліцмасштабування, що відображає високий рівень взаємодії, гнучкість та здатність промислових підприємств адаптуватися до нових викликів та можливостей у цифровому ландшафті. Цифрові технології в сучасному бізнесі відіграють ключову роль у формуванні прозорості розвитку підприємств, це в інтеграційному зв'язку з технологіями бліцмасштабування дозволяє забезпечити доступність даних та довіру між підприємствами та їхніми зацікавленими сторонами, що в результаті сприяє розробленню бізнес-моделі підприємств, яка здатна до експоненціального зростання.

Одним з найпоширеніших інструментів дослідження синергії управлінських ефектів в аспекті забезпечення оптимального рівня прозорості розвитку промислових підприємств є модель, яка базується на концепції β -конвергенції (бета-конвергенції), тобто процесу, у якому показники прозорості розвитку з часом зближуються до певного рівня. Дана модель має векторно спрямовану структуру мережі, у вузлах якої є означення характеристик стану прозорості розвитку, інвестиційної активності та конвергенції промислового підприємства, а дугами є параметричні еталонні значення β -конвергенції ($f_1(t)$, $f_2(t)$ і $f_3(t)$), де значення змінних величин дорівнюють інтенсивності рівня β -конвергенції).

Результат використання запропонованої методики дозволяє верифікувати значення визначених змінних у параметричній відповідності зі статистичними критеріями першого порядку раціоналізації структури джерел інвестиційної активності.

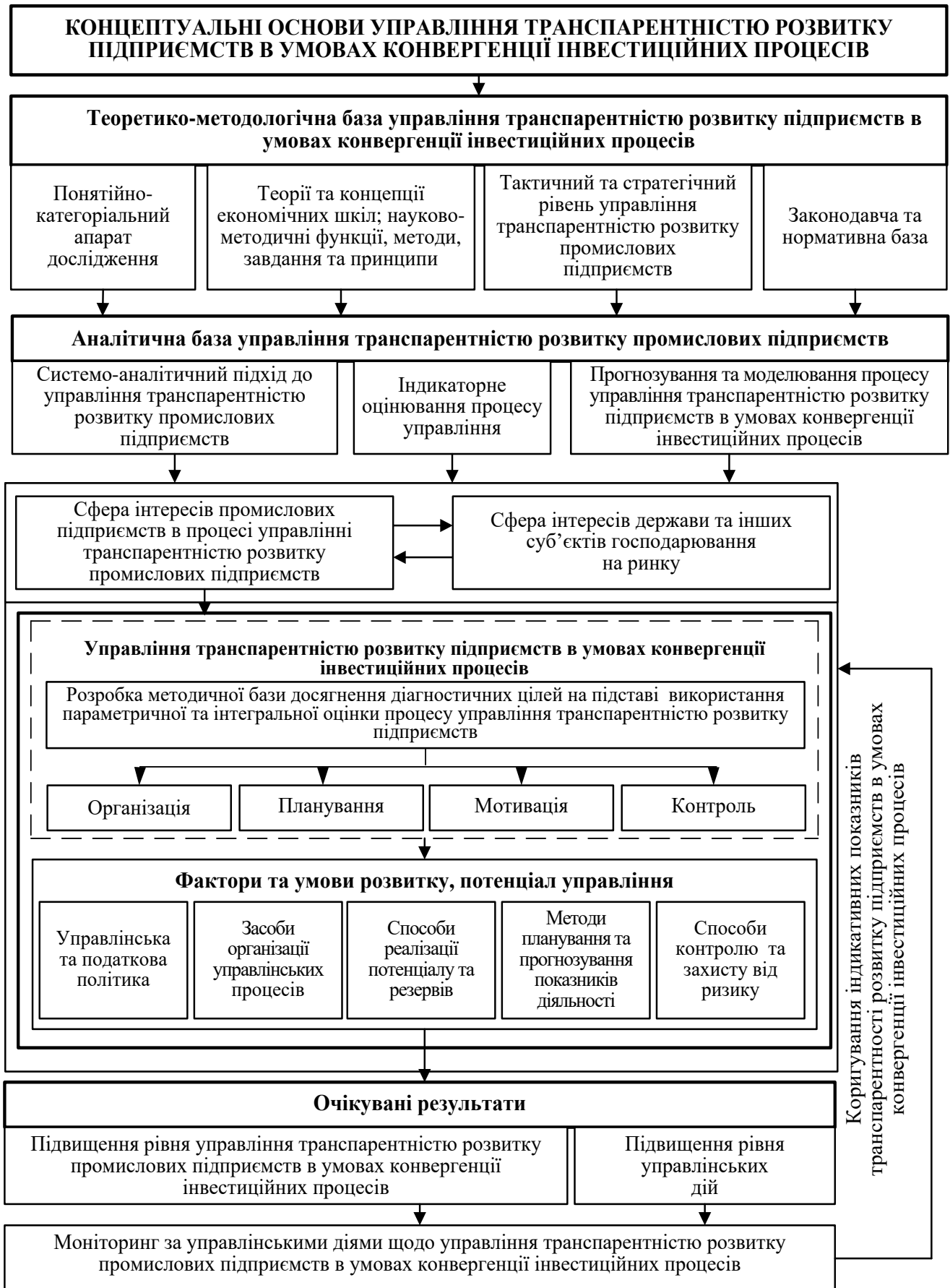

Рис. 7. Концептуальні основи управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів

Змінні значення критеріальних параметрів моделі дають можливість прогнозувати рівень транспарентності розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів за допомогою побудови ізоваріаційних еліпсів математичного очікування стратегічних доходів та ефективності інвестиційних портфелів промислових підприємств.

У роботі побудовано ізоваріаційні еліпси математичного очікування стратегічних доходів та ефективності інвестиційних портфелів для всієї вибірки промислових підприємств, ізоваріаційні еліпси для підприємств, які мають однаковий стратегічний рівень рентабельності від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), таких як ПРАТ «Кредмаш», ТОВ «Модус», ТОВ «ТДС Укрспецтехніка», що відображено на рис. 8.

Для емпіричної перевірки параметричних фрактально-еліптичних векторних напрямлень розвитку промислових підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів важливим є визначення кроспектральних властивостей управлінської ефективності промислових підприємств.

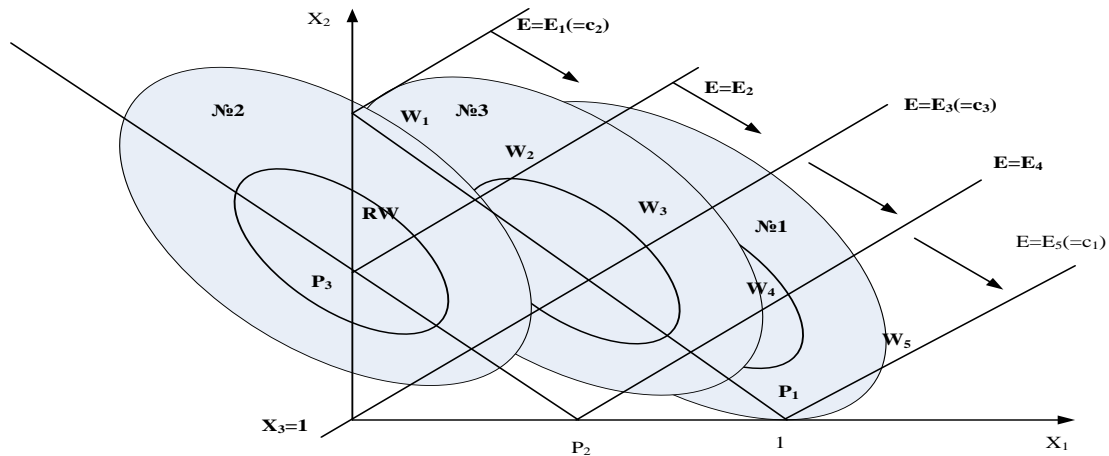

Рис. 8. Ізоваріаційні еліпси математичного очікування стратегічних доходів та ефективності інвестиційних портфелів для ПРАТ «Кредмаш» (№1),

Примітка: x_1, x_2 - квадратична функція; E - стратегічний дохід при заданому значенні; $M[E_n, c]$; P_1, P_2, P_3 - ізоваріаційні параметричні змінні; W_n - оптимально-допустиме значення дохідності інвестиційних портфелів; RW - математичний мінімум дисперсії

Слід відзначити, що на ефективність варіантної ідентифікації параметрів цифрової технології бліцмасштабування в побудові стратегічного прогнозування для досягнення транспарентності розвитку промислових підприємств суттєво впливає точність прогнозу тенденцій змінності рівня розвитку промислових підприємств з обсягом $N(T+1)$ прибуткових надходжень на майбутній період часу t_{+1} , та визначає параметричний вектор $x_{оф}$ їх параметрів, які обчислюють за формулою:

$$\sum_{t=1}^T (N_{оф}(t) - A_{оф}[x_{оф}](t))^2 = \min_x \sum_{t=1}^T (N_{оф}(t) - A_{оф}[x](t))^2. \quad (2)$$

Відповідно до моделі факторної поведінки змінність часового ряду $p_t = a_t^t$ та

a^t ($t=1,2,\dots,t$) часток офіційно проведених операцій описується спектральною функцією $p(t) = \beta - |\beta - p_0| e^{-\lambda t}$, де враховується $A_3(t)$ – функція, яка апроксимує часовий ряд a^t ($t=1,2,\dots,t$). Конкретний вигляд функції $A_3(t) = A_3[x_3](t)$ визначає вектор x_3 їх параметричних змінних.

Куб-діаграма формування синергії управлінських ефектів прозорості розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції представлена на рис. 9.

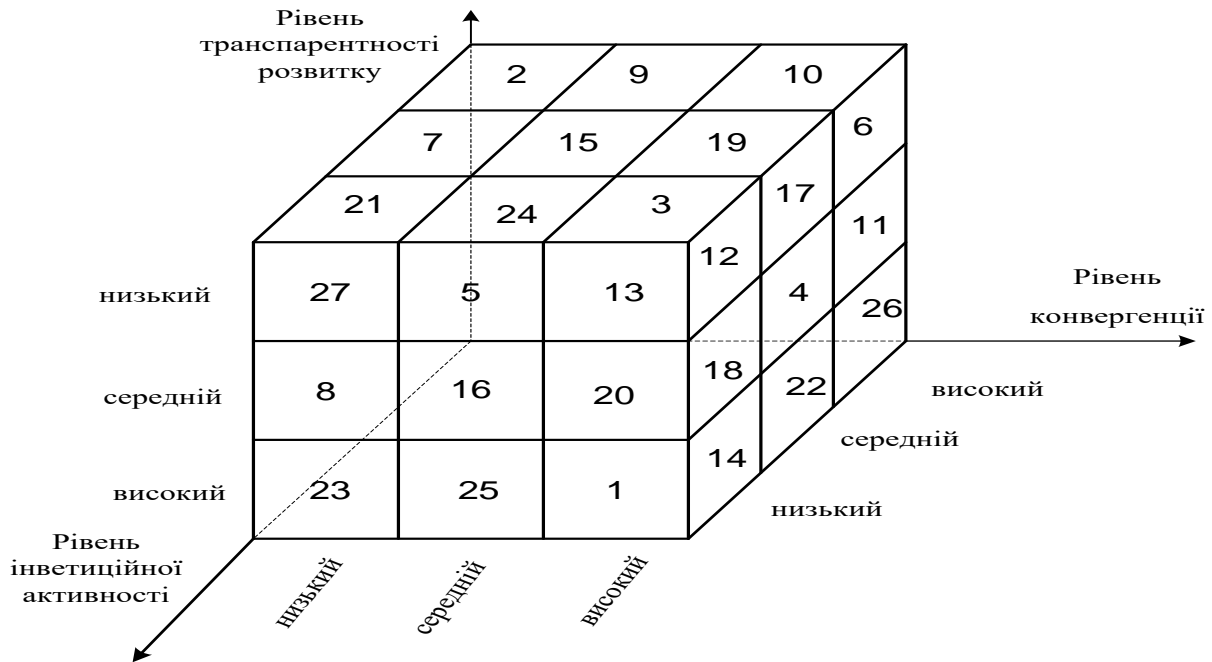

Рис. 9. Куб-діаграма формування синергії управлінських ефектів в аспекті забезпечення оптимального рівня прозорості розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції

Примітка: 1-ПРАТ «КРЕДМАШ»; 2-ТОВ «МОДУС»; 3-ТОВ «ТДС УКРСПЕЦТЕХНІКА»; 4-ТДВ «БОМ»; 5-АТ «ХМЗ «СВІТЛО ШАХТАРЯ»; 6-ТОВ «ГТК»; 7-ТОВ «АРІСС- УКРАЇНА»; 8-ТОВ «НБС ТЕХНОЛОГІЯ»; 9-ТОВ «МЕТІНВЕСТ - КРМЗ»; 10-ТОВ «УКРСПЕЦНАЛАДКА»; 11-ТОВ «КРИВБАСМЕХРЕМОНТ»; 12-ТОВ «УКРНАФТОЗАПЧАСТИНА»; 13-ТОВ «ДЕМЗ»; 14-ТОВ «НВП «МОНОЛІТ»; 15-ТОВ «ДЗБО»; 16-ТОВ «ПЕТРОМАК»; 17-ПП «КАРМЕЛЬ»; 18-ТОВ «ТОТ-СТАЙЛ»; 19-ТОВ «ІНПО-ТРЕЙД»; 20-ТОВ НВП «АЛЬЯНС-Д»; 21-ПП «КІВШСЕРВІС»; 22-ТОВ «ДИЗЕЛЬСЕРВІС»; 23-ТОВ «ДІ-ПІ СЕРВІС»; 24-ТОВ «АТМОСФЕРА»; 25-ТОВ «ВО «МАШПРОМ»; 26-ТОВ «А-ВІКТ»; 27-ТОВ «НОВА-ПЛЮС».

Доведено стратегічну значущість взаємозв'язку синергії управлінських ефектів в аспекті досягнення оптимального рівня прозорості розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції, у процесі консолідації яких відбувається зіставлення фактичних показників із плановими, а також визначаються їхні відхилення та розміри, проводиться спектральний аналіз причинно-наслідкових зв'язків, що зумовлюють визначене відхилення; обґрунтовується система прозорих дій щодо когнітивної зміни ситуації. Економічна ідентифікація структуризації синергетичного взаємозв'язку управлінських ефектів та бета-конвергенції охоплює їхні

стратегічні домінанти, що формують цілісність транспарентності розвитку, а також зв'язки з іншими домінантами конвергентних впливів та зовнішнім середовищем.

Оскільки визначений взаємовплив синергії управлінських ефектів та рівня β -конвергенції являє собою сукупну можливість використання сконцентрованих релевантних ресурсів, що має статичний характер, то для їх переведення в динамічний стан необхідна синергетична рушійна сила. Це дозволяє розробляти реноваційну систему управлінських креативних впливів для забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку промислових підприємств, а також підвищити ефективність прийняття управлінських рішень щодо позиціонування їх релевантних стійких позицій на цільових ринках у стратегічному періоді.

ВИСНОВКИ

Дисертаційна робота спрямована на розв'язання наукової проблеми – розроблення й наукове обґрунтування теоретико-методологічних, концептуальних засад, методико-прикладних положень та науково-практичних рекомендацій щодо управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. Отримані автором основні теоретико-методичні та науково-практичні результати дають підставу для таких висновків:

1. Теоретичний базис дослідження виступає домінантним підґрунтям для удосконалення процесу управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, який ґрунтується на взаємозалежності структурних елементів, формуючи каузально-детерміновану систему можливостей прийняття проектних управлінських рішень на стратегічному та тактичному рівнях. Це сприяє розвиненню організаційно-управлінських можливостей підвищення інвестиційної активності як поетапного процесу формалізації функціональних часткових механізмів транспарентності та розвитку шляхом виявлення, організації, використання наявних та потенційних фінансово-інвестиційних можливостей управління ресурсами як механізму формалізації стратегічно-спрямованої поведінки економічної системи.

2. В основу розробленої методології управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів, яка містить прийоми, методи, методики, алгоритми й моделі загальноекономічного та специфічного характеру, покладено принцип системно-синергетичної взаємодії з елементами стратегічно-компонентної перевірки стійкості новітніх ідей, підходів, напрямів дослідження, що визначає коректність постановки проблем, генерування цілей, підходів до їх розв'язання та дозволяє формувати науково-практичну основу інвестиційної спрямованості напрямів діяльності різних ієрархічних рівнів управління з метою забезпечення транспарентності, що створює підґрунтя для корегування ад'єктивного впливу параметрів

конвергенції як економічного феномену на результативність фінансово-управлінської та організаційно-інвестиційної діяльності.

3. Науково-практичний підхід до побудови конфігурації бізнес-ідеології новаторського типу в управлінні розвитком підприємств на основі процесного підходу охоплює всі домінуючі сфери діяльності підприємств, які спрямовано на оперативно-процесне узгодження їх інвестиційних пріоритетів, забезпечення наявної бізнес-відповідності ресурсному потенціалу, місткості ринку та внутрішнього ідеологічного балансу корпоративної діяльності, що є результатом діагностики внутрішніх можливостей економічних інвестиційних процесів, конкурентного зовнішнього середовища та сучасної парадигми розвитку як основного засобу ідеологічного контуру управління транспарентністю. Це своєю чергою забезпечує гармонізацію інтересів підприємств та суб'єктів зовнішнього середовища, які з ними взаємодіють, та дозволяє дослідити стратегічні особливості й закономірності транспарентності розвитку потенційних інноваційно-інвестиційних можливостей та управлінських бізнес-компетенцій на підприємствах.

4. Методичний підхід до оцінювання рівня транспарентності розвитку промислових підприємств з урахуванням інвестиційної активності економічного середовища розглядається як послідовний та системний етап комплексної оцінки рівня розвитку, відповідно до чого всі часткові показники приведені до єдиної одиниці виміру на основі процедури нормування для визначення домінуючих характеристик конвергенції та найбільш відповідних механізмів діагностики інвестиційного процесу, що зумовлює баланс бізнес-процесів і різних економічних інтересів, одночасно надаючи загальну оцінку рівням розвитку. Це є рефлексивною реакцією на виниклі й прогнозовані зміни процесів дестабілізації виробництва, кризові чинники, що дозволяє уникати високоризикованих, економічно недоцільних інвестиційних витрат, розробляти варіанти стратегічно раціональних рішень.

5. Науково-методичні основи розроблення структурно-функціональної моделі інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності синтезують параметричні механізми створення ідентифікаційного композиційного спектра реноваційних можливостей, їхню векторно-кон'юнктуру структуризацію та адаптивно-релевантні форми діяльності для забезпечення сталого стратегічного розвитку, що включає процес визначення конкурентних переваг, які дають змогу підвищити ймовірність досягнення стратегічних багатовекторних цілей шляхом зростання рівня потенціалу розвитку та застосування адаптивних механізмів. Це створює основу для формування цілісної, адаптивної та відповідної системи оцінювання життєвого циклу; вдосконалення адаптивно-процесної організації управління підприємствами, забезпечення потенціалу розвитку та синергії з внутрішніми ресурсами; збереження стратегічних переваг, що в сукупності дає можливість підприємствам бути динамічними та адаптованими до релевантних змін й забезпечувати багатовекторність позицій у стратегічних сферах для посилення економічно-інвестиційного розвитку та створення нових стандартів

формування транспарентності розвитку в умовах дестабілізаційного впливу зовнішнього середовища.

6. Науково-практичний підхід до формування управлінських рішень щодо активізації інвестиційних позицій підприємств включає комплексну спеціалізовану систему діагностики рівня інвестиційної активності, що поєднує критеріальні та дискретні показники інституційних домінант і варіативно-параметричні дані діапазонів факторних змін вершин станів графу інвестиційних позицій, що визначає критеріальність впливу функціональних компонентів інвестування на загальний рівень розвитку промислових підприємств та дає змогу виявити вплив реноваційно-комбінованих параметрів фінансово-економічної кон'юнктури на рівень системного інвестиційного вектора транспарентного розвитку промислових підприємств, визначаючи часткові кореляційно-матричні показники результативності інструментальних виробничих бізнес-процесів розвитку в межах циклічності фінансово-інвестиційної стратегії підприємств.

7. Методика раціоналізації структури джерел інвестиційної активності промислових підприємств за допомогою причинно-фрактального методу базується на з'ясуванні структурно-функціональної взаємодії стохастичних параметрів векторної дифузії фрактального впливу на рівень інвестиційної стійкості підприємств, що дозволяє визначати траєкторії стратегічної поведінки підприємств через призму емерджентності його функцій управління, що є реноваційною основою для формування комплексу загальних обґрунтованих стратегій та механізмів креативного розвитку промислових підприємств, і виявлення ступеню узгодженості між адаптивними та стратегічними інтересами промислового підприємства й навколишнього середовища, включаючи забезпечення умов отримання прибутку, місій і завдань, а також ефективність використання збалансованості і складності фінансово-економічних інструментів.

8. Методика формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс-ризиків базується на використанні сукупності методів аналізу й синтезу, емпіричних методів, прийомів індукції та дедукції, графічних та логічних методів, методу фінансово-економічного й статистичного аналізу; синтезує еквіваріантні показники математичних очікувань доходу, які характеризують абсолютну ефективність управління за всіма напрямками розвитку промислових підприємств, що формує параметричну основу контролю стратегічної ефективності інвестиційних процесів, враховуючи сценарну квадратичність рішень для аналізу впливу ізоваріаційних параметрів величини очікуваних доходів, формуючи оптимізаційні моделі різних варіацій вибору сценаріїв інвестиційних рішень, які враховують комплаєнс-ризик у формі параметричної мінімізації лінійних обмежень.

9. Стратегія управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів базується на специфічному наборі фундаментальних фрактальних параметрів, які характеризують визначену

стратегічну економічно-релевантну зону в контексті конвергенції інвестиційних процесів для емпіричної перевірки параметричних положень комбінованих трьох векторних сценаріїв розвитку промислових підприємств та визначають кроспектральну конфігурацію властивостей управлінської ефективності стохастичних складових варіантної ідентифікації альтернативних параметрів цифрової технології бліцмасштабування, що дає змогу верифікувати значення фрактальних змінних у параметричній відповідності статистичним критеріям та прогнозувати рівень транспарентності розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

10. Удосконалений механізм управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на синектично-компенсаторній основі містить спектр рефлексивно-стратегічних дій та альтернатив для ідентифікації, формалізації, використання та розвитку потенційних інноваційно-управлінських можливостей, що в практичному аспекті дозволяє виявити і спрогнозувати нелінійні циклічні процеси на підприємствах в цілому і по окремих локальних напрямках транспарентності розвитку, оптимально реагувати на турбулентні зміни інвестиційного середовища з урахуванням синектичного та компенсаторного співвідношення пріоритетних властивостей транспарентності, інтегруючи принципи парадигми синергії та концепції конкурентної переваги в цільові системи конвергенції інвестиційних процесів за допомогою розрахованих функцій належності альтернативі факторної ієрархічності, вираженої в матрицях бінарних відношень.

11. Концептуальні положення управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів базуються на принципах цілісно-процесної єдності та конвергентно-аналітичної інтеграції системного комплексу взаємопов'язаних структурних ознак та елементів, що визначає ефективність управління інвестиційними процесами, відображає функціональну та стабільну закономірність транспарентності розвитку промислових підприємств, орієнтовану на предикативно-компенсаторну координацію дій інноваційно орієнтованих стимулів конвергенції інвестиційних процесів та економічну реалізацію стратегічно-вартісного створення ресурсних резервів.

12. Єдність функцій менеджменту та емерджентне управління є ключовими складовими сучасного організаційного управління. Ретельне об'єднання різних функціональних областей та створення сприятливого середовища для співпраці та інновацій дозволяє підприємствам ефективно адаптуватися до змін у бізнес-середовищі та досягати своїх стратегічних цілей. Інтеграція різних аспектів управління сприяє розвитку гнучкості та реагування на зміни, що є важливими чинниками успіху в умовах сучасного конкурентного ринку, тому підприємства повинні надавати пріоритет цим аспектам у формуванні стратегії управління для забезпечення стійкого та успішного розвитку.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ
Наукові праці, у яких опубліковані основні наукові результати дисертації

Монографії:

1. Довгаль О. А., Зайцева А. С., Коваленко Р. С. Специфіка інноваційних стратегій сучасних ТНК в умовах обмеженості ресурсів: регіональний і галузевий аспекти. Імперативи розвитку міжнародних економічних відносин в умовах глобальних викликів : колективна монографія / кол. авт. ; за ред. О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. 528 с. (315-338) (31,65 д. а. / 1,43 д.а./1,07 д. а.; *особистий внесок*: запропоновано галузеві напрямки формування специфіки інноваційних стратегій).

2. Зайцева А. С. Розвиток глобальної конкурентоспроможності на ринку високих технологій: Управління розвитком економічного середовища в умовах глобальних трансформацій: кол. мон. за заг. ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2023. – 419 с. (365-379). DOI: [https://doi.org/10.33296/ecouipa2023\(24,4 д. а./ 0,88 д. а.\)](https://doi.org/10.33296/ecouipa2023(24,4 д. а./ 0,88 д. а.))

3. Zaitseva A., Korzh V. Re-engineering of business development processes. Трансформація економічного середовища в умовах ентропії: кол. мон. за заг. ред. д.е.н., проф. Прохорової В. В. Х.: Видавництво Іванченка І. С., 2024. 260 с. (180-187.) DOI: [https://doi.org/10.33296/monograf-2024\(20,15 д. а. / 0,5 д. а. / 0,35 д. а.; особистий внесок: розглянуто систему реінжинірингових процесів розвитку бізнесу\)](https://doi.org/10.33296/monograf-2024(20,15 д. а. / 0,5 д. а. / 0,35 д. а.; особистий внесок: розглянуто систему реінжинірингових процесів розвитку бізнесу))

4. Зайцева А. С., Коваленко Р. С., Маковоз О. В. Фінансова складова соціальної політики України в умовах євроінтеграції. Специфіка європейської економічної інтеграції України в умовах асоціації з ЄС та розвитку нової промислової революції : монографія / кол. авторів ; за ред. І. Ю. Матюшенка. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. (380-404) (19,15 д. а. /1,5 д. а. / 1,0 д. а.; особистий внесок : визначено шляхи підвищення рівня фінансової складової соціальної політики України в умовах євроінтеграції)

**Колективні монографії, включені до міжнародних наукометричних баз
SCOPUS:**

5. Matyushenko, I., Ryznikov, V., Tofaniuk, O., Khanova O., Grygorova-Berenda, L., Zaitseva, A. Leveling break sin the innovative development of socio-economic systems. Innovative development of national economies Kharkiv: PC TECHNOLOGY CENTER, 2022 (71-102). DOI: <https://doi.org/10.15587/978-617-7319-64-0.ch3>. (31,1 д. а. / 1,94 д. а. /1,26 д. а. /; особистий внесок: удосконалено фактори впливу інноваційного розвитку соціально-економічних систем)

**Публікації у виданнях, включених до міжнародних наукометричних баз
SCOPUS:**

6. Mnykh, O., Kostiuk, O., Dalyk, V., Zaitseva, A. Digitalization of economy and assessment of opportunities and implementation in Agro-Business: International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE) ISSN: 2277-3878, Volume-8, Issue 3C,

November 2019 pp. 81-86. DOI: <https://10.35940/ijrte.C1014.1183C19> (0,81 д. а. / 0,44 д. а.; особистий внесок: надано оцінку можливостей цифровізації економіки).

7. Sadchenko, O., Davydova, I., Yakymyshyn, L., Chernenko, D., Kovalchuk S., Zaitseva, A. Modern marketing to scale the business International Journal of Advanced Research in Engineering and Technology, 2020, 11 (4), pp. 324-333. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3599768 (0,9 д. а. / 0,4 д. а.; особистий внесок: удосконалено маркетингово-управлінські шляхи масштабування бізнесу).

8. Prokhorova, V. V., Yemelyanov, O. Yu., Koleshchuk, O. Ya., Antonenko, N. S., Zaitseva, A.S. Information support for management of energy-saving economic development of enterprises. Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu., 2023, (6), pp. 175-183. URL: http://nvngu.in.ua/jdownloads/pdf/2023/6/06_2023_Prokhorova.pdf. (1,2 д. а. / 0,45 д. а.; особистий внесок: запропоновано фактори параметрично-інформаційного забезпечення управління економічним розвитком підприємств).

9. Prokhorova, V., Bezuhla, Y., Koleshchuk, O., Zaitseva, A. Formation of economic freedom and entrepreneurial culture as strategic dominants of enterprise development transparency. Eastern-European Journal of Enterprise Technologies, 2023, 6 /13 (126), pp. 24-32. DOI: <https://doi.org/10.15587/1729-4061.2023.292324> . (1,2 д. а. / 0,5 д. а.; особистий внесок: сформовано варіативність стратегічного домінантного впливу економічної свободи та підприємницької культури на транспарентність розвитку підприємств).

10. Prokhorova, V., Mushnykova, S., Zaitseva, A., Gavrysh, O. Convergence of dominant forms of investment capital in the development of socio-economic systems. Eastern – European Journal of Enterprise Technologies, 2024, 1(13(127)), pp. 122-130. DOI: <http://dx.doi.org/10.15587/1729-4061.2024.299127>. (1,0 д. а. / 0,4 д. а.; особистий внесок: запропоновано конвергентно-домінуючі форми інвестування капіталу).

Публікації у наукових фахових виданнях України:

11. Маковоз О.В., Глазкова А.С. (Зайцева А. С.) Аналіз основних проблем енергетичної галузі України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 63. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i63.146151>(0,38 д. а. / 0,29 д. а.; особистий внесок: ситематизовано причини виникнення проблем розвитку енергетичної галузі України).

12. Маковоз О.В., Зайцева А.С. Шляхи удосконалення управління логістичним забезпеченням підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2019. № 66. С. 86-93. DOI: <https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i66.173187> (0,5 д.а. /0,38 д.а.; особистий внесок: обґрунтовано логістичний процес як систему управління матеріально-фінансовими потоками).

13. Olena Sadchenko, Liliya Yakymyshyn, Svitlana Kovalchuk, Daryna Chernenko, Anna Zaitseva, Alla Dudnyk. Business Scaling Using the Latest Marketing Tools. *International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE)*. Vol. - 8

Issue - 4, November, 2019. RetrievalNumber/ pp/ 3889-3894. DOI: [https://doi.org/10.35940/ijrte.D8298.118419\(0,82 д. а. / 0,29 д. а.; особистий внесок: визначено домінантні критерії масштабування бізнесу\).](https://doi.org/10.35940/ijrte.D8298.118419(0,82 д. а. / 0,29 д. а.; особистий внесок: визначено домінантні критерії масштабування бізнесу).)

14. Зайцева А.С., Стародубова А. М. Проблема зовнішньої заборгованості у країнах ЄС. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 70-71. С. 83 – 90. DOI: [https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i70-71.222133\(0,44 д. а. / 0,31 д. а.; особистий внесок: систематизовано форми здійснення зовнішніх державних запозичень\).](https://doi.org/10.18664/338.47:338.45.v0i70-71.222133(0,44 д. а. / 0,31 д. а.; особистий внесок: систематизовано форми здійснення зовнішніх державних запозичень).)

15. Babenko D., Zaitseva A., Velychko K. Development of integration processes in the globalization conditions: Ukraine and EU-countries. *Міжнародні відносини. Економіка. Країнознавство. Туризм*. 2020. Вип. 11. С. 8-14. DOI: [https://doi.org/10.26565/2310-9513-2020-11-01\(0,84 д. а. / 0,41 д. а.; особистий внесок: удосконалено фактори впливу на розвиток інтеграційних процесів країн\).](https://doi.org/10.26565/2310-9513-2020-11-01(0,84 д. а. / 0,41 д. а.; особистий внесок: удосконалено фактори впливу на розвиток інтеграційних процесів країн).)

16. Зайцева А. С. Визначення поняття, форми та основних інструментів венчурного інвестування. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020/2021. № 72-73. С.189-197. DOI: [https://doi.org/10.18664/btie.72-73.280338 \(0,5 д. а.\)](https://doi.org/10.18664/btie.72-73.280338 (0,5 д. а.)).

17. Зайцева А. С., Павленко В. С. Державна регіональна політика України в умовах євроінтеграції: стан та перспективи розвитку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2021. № 75. С. 51-62. DOI: [https://doi.org/10.18664/btie.75.281346 \(0,69 д. а. / 0,48 д. а.; особистий внесок: обґрунтовано перспективи розвитку державної політики в умовах євроінтеграції\).](https://doi.org/10.18664/btie.75.281346 (0,69 д. а. / 0,48 д. а.; особистий внесок: обґрунтовано перспективи розвитку державної політики в умовах євроінтеграції).)

18. Маковоз О. В., Зайцева А. С. Теоретичні основи управління технічним забезпеченням підприємства. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 78-79. С. 86-96. DOI: [https://doi.org/10.18664/btie.78-79.282803 \(0,64 д. а. / 0,52 д. а.; особистий внесок: систематизовано критерії впливу на рівень технічного забезпечення підприємств\).](https://doi.org/10.18664/btie.78-79.282803 (0,64 д. а. / 0,52 д. а.; особистий внесок: систематизовано критерії впливу на рівень технічного забезпечення підприємств).)

19. Зайцева А. С. Логістичні процеси в управлінні промисловими підприємствами. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 81-82. С. 158-164. DOI: [https://doi.org/10.18664/btie.81-82.287303 \(0,38 д. а.\)](https://doi.org/10.18664/btie.81-82.287303 (0,38 д. а.)).

20. Зайцева А. С. Теоретичне підґрунтя управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. № 3 (83). С.187-197. DOI: [https://doi.org/10.33271/ebdut/83.187\(0,97 д. а.\)](https://doi.org/10.33271/ebdut/83.187(0,97 д. а.))

21. Зайцева А. С. Діагностика рівня транспарентності розвитку підприємств в умовах інвестиційної активності економічного середовища: методичний аспект. *Проблеми економіки*. 2023. № 3 (57). С. 180-186. DOI: [https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-180-186 \(0,71 д. а.\)](https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-3-180-186 (0,71 д. а.)).

22. В. В. Прохорова, А. С. Зайцева. Оцінювання життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності як основа побудови кластерних полівекторних моделей транспарентності розвитку. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. Issue: 2023. № 2 (82). С. 195-204. DOI: [https://doi.org/10.33271/ebdut/82.195 \(0,88 д. а. / 0,7 д. а.; особистий внесок: удосконалено науково- методичні основи розробки структурно-функціональної](https://doi.org/10.33271/ebdut/82.195 (0,88 д. а. / 0,7 д. а.; особистий внесок: удосконалено науково- методичні основи розробки структурно-функціональної)

моделі інтегрованої адаптивно-релевантної системи оцінювання життєвого циклу підприємства за фазами життєздатності).

23. Зайцева А. С. Консолідація освітньо – наукових технологій як імператив забезпечення прозорості розвитку підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 9. С. 146-151. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-9-146-151> (0,59 д. а.).

24. Зайцева А. С. Соціально – економічний підхід до оцінювання формального та активного рівнів прозорості розвитку промислових підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 10. С. 374-382. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-10-374-382>(0,76 д. а.).

25. Зайцева А. С. Раціоналізація структури джерел інвестиційної активності промислових підприємств. *Бізнес Інформ*. 2023. № 11. С. 167-173. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-11-167-173>(0,68 д. а.).

26. Прохорова В. В., Зайцева А. С. Побудова конфігурації бізнес ідеології новаторського типу в управлінні розвитком підприємств. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2023. Вип. 17 (34). 17с. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-17\(34\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-17(34)-10) (0,77 д. а. / 0,58 д. а.; особистий внесок: удосконалено науково-практичний підхід до побудови конфігурації бізнес ідеології новаторського типу в управлінні розвитком підприємств на основі процесного підходу).

27. Зайцева А. С. Механізм управління прозорістю розвитку промислових підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів на синектично – компенсаторній основі. *Бізнес Інформ*. 2023. № 12. С. 246-253. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-12-246-253>(0,82 д. а.).

28. Зайцева А. С. Ізоваріаційна модель оптимального вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення промислових підприємств з урахуванням комплаєнс – ризиків. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2023. № 4 (84) С. 148-156. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/84.148> (0,5 д. а.).

29. Зайцева А. С. Стратегія управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. *Проблеми економіки*. 2023. № 4 (58). С. 119-124. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2023-4-119-124>(0,64 д. а.).

30. Дуднєва Ю. Є., Зайцева А. С. Ризик-орієнтоване управління підприємствами в умовах невизначеності зовнішнього контексту. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2023. Вип. 15 (30). 15 с. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-15\(30\)-10](https://doi.org/10.33296/2707-0654-15(30)-10) (0,94 д. а. / 0,66 д. а.; особистий внесок: систематизовано критерії оптимізації ризик-орієнтованого управління підприємствами).

31. Зайцева А. С., Маковоз О. В. Кадровий потенціал як вирішальна передумова розвитку підприємств у стратегічній перспективі. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. С. 21-28. DOI: <https://doi.org/10.18664/btie.84.301236> (0,62 д.а. / 0,55д.а.; особистий внесок: систематизовано структурні компоненти кадрового потенціалу підприємств).

32. Зайцева А. С. Бліц – масштабування в стратегічній конфігурації управління прозорістю розвитку підприємств на основі цифрової

когерентності. *Бізнес Інформ.* 2024. № 1. С. 249-257. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-1-249-257> (0,8 д. а.).

33. Зайцева А. С. Методи прийняття багатоцільових рішень щодо управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. *Бізнес Інформ.* 2024. №2. С. 63-71. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-2-63-71> (0,87 д. а.).

34. Зайцева А. С. Синергія управлінських ефектів в аспекті забезпечення оптимального рівня транспарентності розвитку промислових підприємств на основі тестування наявності β -конвергенції. *Проблеми економіки.* 2024. № 1 (59). С. 58-63. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2024-1-58-63> (0,72 д. а.).

35. Зайцева А. С. Методологічні аспекти управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. *Економічний вісник Дніпровської політехніки.* 2024. № 1 (85). С. 179-186. DOI: <https://doi.org/10.33271/ebdut/85.179>(0,7 д. а.).

36. Зайцева А. С. Концептуальні основи управління транспарентністю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. *Бізнес Інформ.* 2024. № 3. С. 263-270. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-3-263-270>(0,78 д. а.).

Публікації у матеріалах конференцій:

Публікації у матеріалах конференцій, включених до міжнародних наукометричних баз:

37. Bezuhla, J., Kononenko, Ya., Bytiak, O., Zaitseva, A., Zacharchyn, H., Korin, M. Renovation and sustainable development of the industrial energy enterprise: economic and legal management mechanism. IOP Conference Series: Earth and Environmental Science. 2021. 628 (1). 012009, 8p. URL: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216852017> (індексується в наукометричній базі Scopus). (0,6 д. а. / 0,28 д. а, особистий внесок: визначено вплив цільових параметрів фінансово-господарського стану на рівень системно-векторного розвитку суб'єктів господарювання).

Публікації у інших матеріалах конференцій:

38. Маковоз О. В., Глазкова А. С. (Зайцева А. С.) Економічні чинники розвитку інтеграційних процесів логістичної системи в Україні. *Технології та інфраструктура транспорту:* матеріали міжнародної науково-технічної конференції (Харків, 14-16 травня 2018). Харків: УкрДУЗТ, 2018. С. 416-417 (0,13 д. а./ 0,09 д.а) особистий внесок: систематизовано критеріально-логістичні чинники розвитку інтеграційних процесів.

39. Зайцева А. С. Інвестиційна привабливість підприємств в контексті дестабілізації бізнес-середовища. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки:* матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції (Дніпро, 12 – 13 квітня 2018). Частина 1. Дніпро: НМетАУ, 2018. С. 480-483 (0,19 д. а.).

40. Зайцева А. С., Маковоз О.В. Напрямки розвитку взаємодії транспортної та промислової галузей України. *Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика*: матеріали чотирнадцятої міжнародної науково – практичної конференції (Харків, 7-9 червня 2018). *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Харків: УкрДУЗТ, № 62. С.16-17 (0,13 д. а.). URL:http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis (0,13 д. а./ 0,09 д.а. особистий внесок: систематизовано особливості розвитку взаємодії).

41. Зайцева А. С. Ефект синергії в системі управлінських інновацій. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: матеріали V Всеукраїнської науково практичної конференції за міжнародною участю (Дніпро, 11 – 12 квітня 2019). Частина 1. Дніпро: НМетАУ, 2019. С. 553 - 555 (0,13 д. а.).

42. Зайцева А. С. Сучасний стан та перспективи іноземного інвестування в Україні. *Міжнародна транспортна інфраструктура, індустриальні центри та корпоративна логістика*: матеріали п'ятнадцятої науково-практичної міжнародної конференції (Харків, 6-8 червня 2019). *Вісник економіки транспорту і промисловості*. Харків: УкрДУЗТ, 2019. № 66 (2). С.107-108 (0,19 д. а.).

43. Zaitseva A., Kazakova N., Pankova I. Informatization of society as a factor in the development of information logistic. *Business Management, Economics and Social Sciences*: collection of scientific articles. Agenda Publishing House, Coventry, United Kingdom, 2019. 192 p. P. 86-93 (0,5 д. а. / 0,3 д. а.; (особистий внесок: обґрунтовано параметричні чинники розвитку логістичної структури).

44. Zaitseva A., Chayka J. Development and improvement of information system in logistics. *Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин*: матеріали XV науково-практичної конференції молодих вчених (Харків, 3 квітня 2020). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2020. С. 140-142 (0,25 д. а. / 0,2 д. а.; особистий внесок: систематизовано інформаційний вплив факторів на рівень логістичної діяльності).

45. Зайцева А. С. Стратегія бізнес-масштабування в парадигмі управлінських процесів підприємств. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки*: матеріали VI Всеукраїнської науково - практичної конференції (Дніпро, 16 – 17 квітня 2020). Част.1. Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 514-517 (0,19 д. а.).

46. Зайцева А. С. Бліцмасштабування як стратегія активізації та управління надзвичайно швидким зростанням підприємств. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти*: матеріали Всеукраїнської науково - практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених (19 – 20 листопада 2020). Част. 1. Дніпро: НМетАУ, 2020. С. 306-308 (0,2 д. а.).

47. Зайцева А. С. Поняття та особливості розвитку соціального підприємництва. *Проблеми розвитку третього сектора та соціально-орієнтованої економіки в Україні і світі*: матеріали Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції (Полтава, 30 березня 2021). Полтава, ПДАА, 2021. С. 83-86 (0,25 д. а.).

48. Зайцева А. С. Філософська основа ідеологічної платформи управління підприємством. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Дніпро, 15 – 16 квітня 2021). Дніпро: НМетАУ, 2021. С. 302-304.(0,19 д. а.).

49. Зайцева А. С. Цифрові технології в формуванні нового стандарту транспарентності розвитку підприємств. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: матеріали II Всеукраїнської науково – практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених* (Дніпро, 25 – 26 листопада 2021). Дніпро: УДУНТ, 2021. С. 315-317 (0,2 д. а.).

50. Зайцева А. С. Концепції економічної інтеграції в аспекті інституційних трансформацій. *Міжнародні економічні відносини: сталий розвиток України в умовах глобалізації та європейської економічної інтеграції: проблеми, перспективи, ефективність. Фенікс 2022: матеріали міжнародної науково-практичної конференції* (Харків, 31 травня 2022). Харків, НТУ «ХПІ». 2022. С. 99-100 (0,19 д. а.).

51. Шипілов М. О., Зайцева А. С. Розвиток Internet – трейдингу в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми світового господарства і міжнародних економічних відносин: матеріали XVII науково-практичної конференції молодих вчених* (Харків, 28 жовтня 2022). Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2022. С. 136-139 (0,19 д. а. / 0,1 д. а.; особистий внесок: обґрунтовано тенденції розвитку Internet – трейдингу в умовах глобалізації).

52. Зайцева А. С. Комплаєнс-менеджмент в управлінні транспарентністю розвитку підприємств. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: матеріали III Всеукраїнської науково - практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених* (Дніпро, 24-25 листопада 2022 р.). Дніпро: УДУНТ, 2022. С. 191-192 (0,15 д. а.).

53. Зайцева А. С. Транспарентність як умова забезпечення інвестиційної привабливості підприємств. *Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції* (Дніпро, 13-14 квітня 2023). Дніпро: ПБТ УДУНТ, 2023. С.159-162 (0,19 д. а.).

54. Зайцева А. С. Конвергенція як соціально-економічний феномен. *Фінансово-економічні механізми розвитку підприємництва: теоретичний та практичний аспекти: матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених* (Дніпро, 23-24 листопада 2023). Дніпро: УДУНТ, 2023. С. 78-81 (0,19 д. а.).

55. Зайцева А. С. Стратегічні орієнтири конвергенції інвестиційних процесів підприємства. *Наукові підсумки 2023 року: [Електронний ресурс]: матеріали XII наукової конференції* (Харків, 20 грудня 2023). Харків: Технологічний центр. 2023. С. 31. URL: <https://entc.com.ua/uk/konferentsii/610-naukovi-pidsumky-roku> (0,06 д. а.).

56. Прохорова В. В., Зайцева А. С. Стратегічні рішення щодо управління підприємством в умовах невизначеності та складності. *Інноваційно-інвестиційний розвиток бізнесу в умовах економічних збурень*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених (Львів, 28-29 березня 2024). Львів: Львівська політехніка. 2024. С. 291 URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1VLsffjnO3knKNmKd9DqEeVQkf-aP1IS> (0,13 д. а. / 0,1 д. а.; особистий внесок: обґрунтовано пріоритетність стратегічних альтернатив управління підприємством в умовах невизначеності).

АНОТАЦІЯ

Зайцева А. С. Управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук за спеціальністю 08.00.04 – економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності); (073 Менеджмент). – Українська інженерно-педагогічна академія Міністерства освіти і науки України, Харків, 2024.

Дисертація присвячена науковому обґрунтуванню теоретико-методологічних та концептуальних засад управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів.

Досліджено теоретико-методичні основи та методологічний інструментарій управління прозорістю розвитку підприємств в умовах конвергенції інвестиційних процесів. Проведено оцінювання рівня розвитку промислових підприємств в системі забезпечення прозорості, застосовано соціально-економічний підхід до вимірювання формального та активного рівня прозорості. Здійснено оцінку рівня інвестиційної активності промислових підприємств, запропоновано методику раціоналізації структури джерел їх інвестиційної активності, методику формування ізоваріаційної моделі вибору конвергентних сценаріїв інвестиційного рішення, генерування стратегічних управлінських рішень на основі побудови кластерних полівекторних моделей. Розроблено механізм та архітектуру всебічної прозорості розвитку підприємств, удосконалено процес бліцмасштабування в стратегічній конфігурації управління, методику визначення синергії управлінських ефектів на основі тестування наявності β -конвергенції.

Ключові слова: управління, прозорість розвитку, конвергенція, інвестиційні процеси, синергія управлінських впливів, стратегія, концепція, механізм, цифрові технології, бізнес-ідеологія, фази життєздатності, промислове підприємство.

ANNOTATION

Zaitseva A. S. Managing the transparency of enterprise development in the context of convergence of investment processes. - The thesis is a qualifying scientific work on the rights of a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Economic Sciences in speciality 08.00.04 - Economics and Management of Enterprises (by type of economic activity); (073 - Management). Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kharkiv, 2024.

This dissertation aims to solve a scientific problem by developing and scientifically substantiating theoretical and methodological, conceptual foundations, as well as methodological and applied provisions and scientific and practical recommendations for managing the transparency of enterprise development in the context of convergence of investment processes.

Within the framework of studying the theoretical and methodological foundations of managing the transparency of enterprise development amidst the convergence of investment processes, the dissertation considers theories and concepts of fundamental science as the basis of the modern development management paradigm. It examines the genesis of the convergence of socio-economic processes and systems, defining the State's investment policy as an ideological platform for enterprise development transparency in the configuration of the new economic market model. The convergence of investment processes is identified as the foundation for the innovative development of industrial enterprises in the context of the globalization of technological and economic relations.

The theoretical basis of the study has been established, focusing on defining the process of managing the transparency of enterprise development in the context of the convergence of dominant forms of investment capital. This is set within the development of socio-economic systems as a management paradigm using innovative tools and information support to produce effective strategic management decisions on conceptual modelling and business process improvement.

The development of a methodological basis for managing the transparency of enterprise development in the context of the convergence of investment processes allowed the author to examine the managerial aspect of implementing educational and scientific technology in forming strategic guidelines for enterprise development to achieve transparency. The author developed and proposed methodological tools for managing the transparency of enterprise development in this context, defining the business ideology of an innovative type as a consolidated basis for intellectualizing the management process.

The analytical and diagnostic bases for assessing the level of enterprise development in terms of achieving transparency are presented through several approaches. These include assessing the level of development of industrial enterprises based on competitiveness analysis within the transparency system, diagnosing the level of development of industrial enterprises as a measure of potential realization, and applying a socio-economic approach to measure the formal and active levels of transparency in industrial enterprise development.

The research builds up a matrix of strategies of formal and active level of transparency of development of industrial enterprises, according to which it is necessary to implement mixed strategies that would combine the balance of use of financial and investment resources, which would ensure in strategic periods the sustainability of

development of enterprises and an appropriate high level of transparency of development, which is the initial parameter of measuring the convergence of investment processes.

As part of the study on the strategically oriented parity of enterprises in the context of development transparency and the convergence of investment processes, the level of investment activity of industrial enterprises is assessed. A methodology for rationalizing the structure of their investment activity sources using the causal fractal method is proposed. Additionally, a methodology for forming an isovariation model to select convergent scenarios for investment decisions, considering compliance risks and enhancing transparency, is developed. It offers generation of strategic managerial decisions on the basis of construction of cluster polyvector models of achievement of transparency of development of industrial enterprises.

As part of forming a conceptual paradigm for managing development transparency in the context of converging investment processes, an appropriate mechanism based on the synectic-compensatory approach is developed and proposed. The principles of constructing the architectonics of comprehensive enterprise development transparency using hierarchical management technologies to achieve immersive results are systematized. Additionally, the theoretical, methodological, and scientific-applied aspects of the blitz-scaling process in the strategic configuration of transparency management are improved. A methodology for determining the synergy of managerial effects in terms of achieving and ensuring the optimal level of transparency of industrial enterprises based on testing the presence of β -convergence has been developed and proposed.

The paper substantiates the unity of the system-forming basis of the developed management mechanism in accordance with managerial efficiency. This unity is confirmed by the consolidation of its construction elements and is updated in the format of accumulating changes as a reflexive response to transformation processes. It is determined that the successful implementation of digital coherence requires the active involvement and support of top management, where top management should show leadership in creating a culture of innovation and continuous improvement. It is proved that one of the most common tools for studying the synergy of management effects in ensuring the optimal level of transparency for industrial enterprises is a model based on the concept of β -convergence (beta-convergence). This concept involves the process where indicators of development transparency converge over time to a certain level, determining the variable-functional differential of the effect from combining development management functions.

Keywords: management, transparency of development; convergence, investment processes; synergy of managerial influences; strategy, concept, mechanism, digital technologies; business ideology; phases of viability; industrial enterprise.

ЗАЙЦЕВА АННА СЕРГІЇВНА

**УПРАВЛІННЯ ТРАНСПАРЕНТНІСТЮ РОЗВИТКУ
ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ КОНВЕРГЕНЦІЇ ІНВЕСТИЦІЙНИХ
ПРОЦЕСІВ**

Спеціальність 08.00.04 – економіка та управління підприємствами
(за видами економічної діяльності)

РЕФЕРАТ

дисертації на здобуття наукового ступеня
доктора економічних наук

Надруковано згідно з оригінал-макетом автора

Підписано до друку 03.06.2024 р.
Папір офсетний (80 г/м²).
Друк – цифровий.
Наклад 100 прим.
Безкоштовно.

Формат 60 x 90 1/16.
Гарнітура Times New Roman.
Обсяг 2,0 ум.-друк. арк.
Зам. № 73

Видавництво і друк ФОП Іванченко І. С.
пр. Тракторобудівників, 89-а/62, м. Харків, 61135
тел.: +38 (050/093) 4024350

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників та розповсюджувачів видавничої продукції ДК № 4388 від 15.08.2012 р.

www.monograf.com.ua